چونغر

Ketabton.com

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

سلیمان لایق

د افغانستان د علومو اکاډیمي

د ژبو او ادبیاتو علمي او تحقیقي مرکز

پښتو ټولنه

دوهم چاپ

۱۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپایه چونغر

انسان دڅه لپاره د طبیعت په پیچلې هستي کې دا ستوما نوونکي مزلونه لنډوي. دڅه شي په لټه کې دی او ولي له پر له پسې منډو او هلو ځلو څخه لاس نه اخلي ؟

ژوند او په سړي کې د دوام یوه ناپایه تنده، د هستېدو یوه مقدسه لمبه، په نړۍ کې د ټولو رنګونو او آوازونو دهستېدو لپاره کار کوي،تر څو زموږ په کوچنۍ سیاره کې د پیروونو دسترې هستي او تر هغو د راچاپیر شوي ما حول غوښتنې او د نظم او توازن سنفونې پر مخ بوزي او هغه ته چې موږ لاسم نه پې پوهېږو کمال او جمال ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچني انسان منـــــډې او هـــلې ځـــــلې د ستړې هستۍ د رشد او تکـــا مل د رضابخشونکې جبر د ژوند ناموس دی. سړی نشي دربدلای او طبیعت نشي دربدلای.

دانسان تکل او تفکر، دهغه منډه او چیغه دستر او ناپایه طبیعت د دوام د ضرورت یوه برخه ده. دی ځان دهستوونکې په مـــقام کې ویني، نګبري په ځان کې نه ځاییږي او لکه طبیعت ناپایه دی، رنګونه او عطرونه، آوازونه او پروازونه او هره هغه ښکلې جلوه چې د طبیعت په اجـــزاوو کې څپې وهي، له ده څخه رازېږي او په ده کې ختمېـــږي، خو واقعیت داسي نه دی کومه منډه چې پیل شوې ده پای نـــلري. هیڅ بربښنا، هېڅ تالنده او هېڅ حرکت نه ختمېږي، یوازې خپـــله بڼه اړوي او په نوې بڼه او لا نوې بڼه کې ابدي جریان مومي.

دیوه کوچني اور اورکي چونجي دوزرونو رڼا او د ګــــل پرپاڼه دیوې پرخې د څاڅکې ځلا پای او انجام نلري. بلکې د هستۍ په لویه غېږه کې له یوې جلوې څخه بلې ته او له بلې نه بلې ته ځای بدلوي او د ترکیب او تجزیې په ضروري خلود کې د ابدیت پر ناپایه واټ باندې لاروهي او د بې انجامه مقصد خواته ور ځغلي.

هغه تاو او تودوخه چې په ماکې دچونغر کوډ ګـــرو جلوو را پیدا کړې ده، د همدې ابدي جبري تکل او ددې نه تما مېـــــدونکي ترکیب او تجزیې د بهیر دپر له پسې څپو دلایتناهي څاڅکو یو واحدفرد دی. داسي فرد چې کله لکه اوښکه دغمونو او دردونو راز سپړي او کله لکه شبنم د ګلپاڼو په رنګینه غېږ کې رغړي.

چونغر څاڅکی دی خو لکه زه، لکه انسان ناپایه دی. هغه به ترکلونو کلونو زموږ دشببې رنګونه او عطرونه د مستقبلونو له را غوړېدونکو رنګونو او عطرونو سره ترکیبوي او نن ته به په سبا کې دوام ورکوي.

سلیمان لایق

۱۳۶۱ر۵ر۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطنه

اې زمـــــا ښـــکلي وطنه زمـــــا تنه
زما کوره ، زما گوره ، زما عـــــدنه
چې نارام شم ته مې ویاړې ، ته مې نازې
ستا زانـــــګو د باباغېږ د مـــور لمنه
زما په ډډو دګلانــــــو پا لنګ لګي
که هر څومـــره د ستا خاوره شي اغزنه
په درو کې ، په سیندو کې ، په رغو کې
په هر ګام کې دې د ژوند سندره پلنه
هره تیږه دې له شـور او زوره ډکه
د فــــــرنګ د یرغـــــلو دندان شکنه
ستـا په ښنو کې سپېلنی شم ویاړنی شم
اې زمـــــا ښـــکلی وطنه ، زما تنه !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو کوره

اې د اشيا تاجه د لرغونو عظمتو کوره
گران افغانستانه، د زړه سره، د پښتو کـــوره
مينه دې خوځېږي زما په شعر کې څپې څپې
اې د لوړو غرونو او سيندونو او درو کـــوره
ستا په طبيعت کې ، طبيعت هم رزمي شوی دی
اې د سېلاوونو او واورينو توفـانو کـوره
هره لوېشته خاورې دې کتاب کتاب خبرې دي
اې د روايـــــاتو، مذهبو او ترانـــــو کوره
ښـــاد دې يې، آزاد دې يې، ودان دې يې!
کور دامنيت دې يې ، کعبه دهر افغـــــان دې يې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زلمي ته

راوزه، له دردو او ارمـــــانو سره راوزه
له عـــلم او له کتاب او له فکرو سره راوزه

له گوټ دانزوانه چې کلونه پکې ناست وې
د ژونـــــد د حقيقت له فلسفو سره راوزه

فرصت د ځغلېـــدو بيا زمـانې درته درکړی
ميـــدان د امتحان ته له جلـــوو سره راوزه

غـــوړونه له زړو زړو خبـرو ستړي شوي
له نويو مضمـــونو او ترانـــــو سره راوزه

ددې ښـــکلي وطن دنيمـــگړتيا وو تلافي ته
له عشق او له وفــــا او نهضتـــو سره راوزه

اې ځـــــوانه اې افغـانه اې دعصر رازداره
له ښپېړ حـــــرارت او له لمبـــــو سره راوزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو کاروان

په په مشرق کې بیا روان دی توفان ورو ورو
ځکه خوځي مې په زړه کې ارمان ورو ورو
د افغـــان دوحدت سېـــل راروان شوی
پرې ړوبېــــږي وطني پرنــګیان ورو ورو
د ژونـــــد باد له ابا سینه راخو ځېـــږي
خوځوي د بـــا غ د حورو زلفان ورو رورو
بیـــا په زړه د هنـــدو کش کې اور بلېږي
ترې تاوېـــږي د وطن پتنـــګان ورو ورو
نه پوهېـــــږم زمانه په څه تدبیـــــر ده
چې را باسي له رمې نه لېـــوان ورو ورو
له نـــاوې د آباسیـــن تر آمـــو سینه
را غوړېـــږي زما د هیلو ګـلان ورو ورو
دا ویـــران ویجـــاړ وطن به ګلستان شي
چې پې اوري زما داوښکو باران ورو ورو
زړه مې ځـــکه د وصـــال له میو مست دی
چې ځوځېږي د ملــګرو کاروان ورو ورو
د «لایق» د سینې تـــاو به بهـــر نشي
څو پاخه شي دغه نوي ځـــوانان ورو ورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخولو باران

ژړوي مې تېر يادونه د شباب
زه كه څه يمه دغرونو ځېر.افغان
يو ځل دومره مهلت را كړه چې اوبه كړم
ستاد شونډو په شربت تږ.ى ارمان
پرېږ.ده پرېږ.ده چې راوسپړي گلونه
دا تېره تېره اغزي دبيا بان
كه لا سونه دباغوان واى خو ځېدلي
لا په خوابه دابېديا وه گلستان
هره لوېشته يې دميني منزلگاه وه
داوطن چې اوس لوخ شوى په دا شان
هره تيږ.ه د وطن بچوته ژاړي
خو افسوس چې څوك يې نه اوري فغان
دلړمو او مارانو په ځاى پرېږ.ده
پرې خواره شي سندر غاړې بلبلان
هره څنډه به يې رشك دفردوس شي
كه يې سم شي دخولو گرم باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلي دېوې

دا اورونه په بېـــــدیاوو کې بلېـــږي
که د سرو ګلو غوټۍ دي چې غوړېږي؟
د خـــــــاټولو قافــــلې دي راروانې
که د سرو میـــــو پیالې وېشلې کېږي؟
نوي نوي قـــــوتونه، آرزو ګـــانې
په رګـــو د بزګــــرانو کې نڅېږي
څوانه ګوره چې فرصت درنه لاړ نشي
زمـــــانه انتظار نه باسي تېرېږي
د وطن فضـــــا هوا او د ښتې غرونه
دزلمـــــــوله ارمانو ســره سمېږي
زمـــانه به پرده پورته کړي له کاره
دزاهـد زړګی که چوي که ویلېږي
چې په سر کې یې هوس د مستۍ نه وي
هغه کـــام نه پورته کېږي، نه رغېږي
پسرلی به نـــوي نـــوي زېـري راوړي
چې د فکــــــر مسیحا پکې خوځېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپنجشېرباز

خـــومره زړوردی دا دغــرونو د پنجشېرباز
زړه له زمـــري باسي په منـــګولو دا سرتېرباز
ما دخنــــج[۱] د پا سه په ډبــروکې ليد لی دی
يوه رپ کې د ستـــرګو، له نطره شي بيا تېرباز
زوريې دسېلاب ، منډه بريښنا ، حمله يې تندرده
سترمظهــر دخلکـــو دقدرت دی دغه هېرباز
ژرنده دآسمان يې که د سرپه کـــاسه وګرزي
تېت به نشي چـــاته دا مغـــروردغه دلېرباز

---

۱ ـ په پنجشېر کې يوه دره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکباب بوی

زړه مې په دردو کې بنـــــا کړی پېـــــچ و تاب
نه پوهېــــږم اور دی، که جنـــون، که انقـــلاب
اوري له قلـــــمه مې دردونه په خبــــــــرو کې
ووایه ناصحه څنـــــګه بند کـــــړم دا حساب
ورانه میخـــانه کــړې نه پوهېږم څه پې شوي دي
ولي پـــــکې نشته نه ســـــاقي او نه خــراب
نه دلته په جوش او په مستۍ کې څوک نڅا کوي
نه پکې مطـــــرب شته نه مـــــلګري نه رباب
نه هغه صـــــوفي شته چې صفا د بایزیـــــد لري
نه هغه شیطـــــان شته چې آدم یې که خــــراب
لارې د مسجـــــد او میخـــــانې دواړه ترلې دي
نشته دی توفیـــــق نه دثـــواب نه دعـــذاب
نه په دې چمن کې یو شین ډکـــــی د ګیــــا وینم
نه په دې بستان کې یو بلبـــــل او یا ګـــــلاب
زړونه یا سینې دي د حرمـــــان په لمبو سوې دي
بوی که چېرې جګ شي د وریت شوي یا کباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون زلمی ته

گرزه مـــــــلا تړلی له وســـــلو سره
جـــــــار دې شم زلميه له پښتـــــو سره
زړه د دښمنــــــــانو دې لـــــړزانده وي
ستـــــــا د شجاعت له زلـــــزلو سره
خـــــــاوره د وطن بې ميـــو مسته ده
ستـــــــا داحساساتو له ځپــــو سره
زما قـــــــلم او ژبه دتر خـــاورو شي
سم که نشي ستـــــــاله قد مـــو سره
پل کېږده چې ستـــر گې درته کېږدمه
زړه ســـــره، له سر او له لېمــــو سره
فخر کوه خــــــانده چې در جار شمه
داوطن د تـــــادی لوړو غـــــرو سره
گرمه کړه گـــــــرمي دخپلوا کۍ پسې
اې د اور بخــــــــر کې له لمبـــو سره
باز که ستـــــا په کور بې ځايه والوزي
وبه سوځي ځـــــــاله له بچـــو سره
جاردې شمه، جاردې شمه، جار دې شم
جـــــــار دې شم زلميه ، له پښتـــو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړورزړه

که لايق د خپل هيواد وفادار نه واى
هسي رنګه به هېر شوى او خوار نه واى

که مې زړه د زړورو په لار نه تـلاى
هر طرف به پې دتورو ګــوزار نه واى

که مې غبږ د خلکو نه واى اوچت کړى
د تورونو په چپـــــا و به آزا ر نه واى

شــاعرىَ ته به مې لا س نه و ور وړى
که مې قــا م سره د زړه ا ختيا ر نه واى

زمـــانې که زما درد واى ازمــويلى
هسي رنګه به سا کت او کـــرار نه واى

ما به ځله زړه نيوو د اور لمبـــــوته
که له ژوند سره مې خيال د قمار نه واى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قافله

بې مطلبه بې مطـــــلوبه هره خوا وهي گـــــامونه
نه پوهېږم کــــــوم پلو ځي دا زمــــوږه کاروانونه

په دې گڼې قافـــــلې کې نه مجنون شته نه ليلا شته
چا ته يوسو ارمــــــانونه ، چا ته وژاړو غمـــــونه

په دردو يــــــو اخته شوي، نه طبيب شته نه دوا شته
څه بې ځـــا يه کېږيـــــد لي دا زمـــــوږ زاړه دردونه

کاشکې نه واى يو ځاى شوى له دې ورانې قافلې زه
يا بدله واى دا ځمـــــکه او يا نور واى دا کـــــلونه

ويښ به نشي دغه قــــــوم که نغمه شم سر ترپـــا يه
که رباب غونـــــدې گويا شي د لايق د زړه تـــارونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکو بیرغ

د فکر په تالـــــونو کې زنگېـــــږمه زنگېږم
د غم په دریابـــــــونو کې غرقېـــږمه غرقېږم
چې وینـــــــو د بې دردو کې ونشوم لمبېدلی
په او ښــکو کې مې پرېږدي چې لمبېږمه لمبېږم
ناصحه زما لمبو ته غرض مه کړه غرض مه کړه
ما پرېږده پخپل اور کې چې سوځېږمه سوځېږم
آدم یم د درخو په لـــور بې واکه بې اختیاره
روان یم په دې هیـــــله چې رسېـــږمه رسېږم
د قوم په دماغ کې چې کـــوم نوی توفان راشي
د شعر په جـــــامه کې زه نخېـــــږمه نخېږم
د خـــــلکو د قدرت په لاس لوېد لی یو بیرغ یم
د دوی په احساساتـــــو کې رپېـــــږمه رپېږم
زه څه یم دا اولس دی چې هر لورې ته مې بیایي
د دوی تر ارادې لانـــــدې خوځېږمه خوځېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصرساز

بيا ساقي راغلی ترخــــو ميو ته بلل کوي
اوريې په پيــالو کې اچولی ازمويل کوي

سازنن بل آواز، بله نغمه، بله مــــزه لري
عصر زېږولی د ذوقــونو سمــــول کوي

فصل دگلونو د اشيا په لــوړو غرونو کې
غلی خو ځېدلی د کامــونو خوځول کوي

خوند دزاهـــدانو له تقوا څخه وتلی دی
زهــد ريايي شو دزهـــادو شرمول کوي

دا بــــلاا نسان بيا په رګـــو دکائناتو کې
ورو ورو لګيا شوی دا سرارو لټول کوي

هيلې دوطن دولسونو زمــــا په شعر کې
نويو ارمانو ته دفـــــکرونو اړول کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګيله منه مينه

په بهانو مې له خپــــــل ځانه شړې
چا ته ګيـــــــله چـــاته ژړا وکړم

پخپــــــــله سهو نه پو هيـــــږمه زه
د کــــــــومې عفوې تمنــــــا وکړم

نه مې مني او نه مې زړه را کــوي
چـــــا ته شــکوه ددې بـــــلا وکړم

لېـــونی زړه مې نه صبرېږي وروړو
چــــــا سره کېنمه ســـــــلا وکړم

رقيب زمـــــــــا د عمر غم خــوړلی
ژړا د نن که د سبـــــــــا وکـــــــړم

اشنـــــا بېلېــــــږي ، زړه اشنا لټوي
عذر د زړه که دا شنـــــــــــا وکړم

په دې بې درده دنيـــــا ګې کې ربه
له چـــــــــا نه هيله د وفــــــا وکړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي لاس وړه پیمـــانې ته چې څنګه پړي
د زمــــــان قـــــافله درومي نه دریږي
څو چې ستــــر ګې وازوو بهار به نه وي
ځواني خوږ شاني یو خوب دی او تیریږي
نه په عمـــــــر څه بـــاور شته نه په حسن
څوک خبر دی چې سبالمر به پې خېژي
خــــــام حریف د خم مدار ته منتظر دی
بدمستي د تاک په پــــــانو کې نځیږي
خوبان خوشي خپــل جمال ته غره شوي
د ګــــــل پاڼه په یوه سپـــــــلۍ رژیږي
هغه لوښی چې کـــلال د زمان جوړ کړي
خامخــــــا به د هغه په لاس متیـــــږي
ساقي راکـــــړه پیمانه پروایې مه کړه
ښه پوهیــــږې چې څه کیږي هغه کیږي
د زاهــــد داکـــــردې او جفــــا ګانې
تش په میـــــو عـــــلا جیږي او هیــــر یږي
ژر مې مست کړه چې فضول عقل مې وژني
دافضا مــــــا لره تنګه کیــــــږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ عمر

څو غوټۍ ورته خنــــــد لې بهار تېر شو
لا مســـکا يې کړې نه وه چې وار تېر شو
د شېبو د تېـــرېدو په هنـــــګامه کې
ژوندون ستر ګې خلاصولې قطار تېر شو
ما پيـــاله پورته کوله چې ځان تود کم
زه لا نه و مه تود شوي انـــګار تېر شو
رنځور زړه مې رغاوه د يار په ستـر ګو
د بريښنا په منـــډه يار او بيمار تېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه تپوس

ما ویل په پښو مې درست جهان در پسې وغوښت
دې ویل آگا یم په دې دربدرو زه
ما ویل زخمي زړه به مې څوک دارو درمل کړي
دې ویل په ښکلو او خوږو خبرو زه
ما ویل درست عمر مې په داد او فریاد تېر شو
دې ویل پوهېږم په دې بې اثرو زه
ما وې په سینه دې دوه کوترې دي رپېږي
پرې مې ږده چې لو بم پې دې دوو کوترو زه
ورانه له خندا شوه وې یې: نه نه نه نه نه
څوکې به درنکړم ددې دوو وزرو زه
ما ویل که مړ شوم کوم نظر به مې ژوندی کړي
دې ویل په دغو دواړو جادو گرو زه
ما وې رقیبانو را تریخ کړی زما کام دی
دې ویل چې خوږ بې کم په سرو شکرو زه
ما ویل زما په گریوان نشته مرغلرې
دې ویل جړاو بې کم په مرغلرو زه
دې وې ملایان زموږ په مینه خبر شوي
ما ویل خبر یم په دې بې خبرو زه
دې ویل په ښار کې وفادار ملگری نشته
ما ویل چې خیر دی د غرو کمرو زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق دریاب دی

بیا لیـــــــلا د چاپښو ته غـــــــوړولې سلسلې دي
چې نسیم له غـــــــرو را وړې دعنبرو قافـــلې دي

زړه مې پرېښوده فریاد ته، بې فریاده زړه به څه کم؟
سرنوشت دعاشقـــــــانو همدا سوې غلغلې دي

بېـــګا خوب کې بې سببه، له سپوږمۍ نه وېرېدمه
ګوندې بیا دیار په زړه کې پیدا شوې څه ګیلې دي

په مستۍ کې ســـــاقي و وې: تشوئ یې تشوی یې
که څه شته دي په دنیــــــا کې دا د میو قلقلې دي

بلبل وینې غورځـــــــولې د ګـــــــــلانو پر اغزیو
پتنګ وویل په اور کې: دا اولې مرحــــــلې دي

اې زما لېونی عشقه ځـــلاند اوسه، ژوندی اوسه
هر مشــــکل دې لذتونه، هر آفت دې حوصلې دي

عشق دریاب لایق حباب دی په هر موج هره څپه کې
ټکـــرونه، تندرونه، محشرونه، زلــــــزلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو اجاره دار ته

د پښتو اجـــــاره داره،   بیـــــا دې څه دام غوړولی
بیا دې کوم یو ایسار کړی،   بیـــــا دې کوم یو کړولی
بیـــــا په زړه کې چاته ګواښې،   بیـــا دننه چاته اېشې
بیـــــا دې څوک په نښه کړی ،   بیا دې کوم یو نړولی
ته په خود یې که بې خود یې، دا په څه شي لوبې کاندې
دغـــــه ژبه د ملت ده ،   نه د هـــــــــرې نښې څلی
مه له ځانه څه ترې باسه ، مه له ګېـډې څه ور باسه
دا بنیـــــاد دپښتنو دی ،   ډېر منـــــلی ډېر سپېڅلی
هر زلمي ته مه خرنډېږه، پخپـــــــل فکر مه تېنګېږه
زمانه لـــکه سېلاب ده،   وړي هر زوړ له کـــاره تللی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې هيلو!

لري شئ اې هيـــــلو له مـــا لري شئ
وتښتئ، پردئ شئ، مـــــروري شئ

مه ژاړئ زمــــــا په دردو مه ژاړئ
اې زمـــا غريب ستر گــــو ډبرې شئ

او ښـــکو زما له ستر گو څخه والوزئ
غـــاړو کې دنورو مرغــــــلرې شئ

اې زما دژونـــــد ترخو ترخو غمـــو
وخوځئ شعرونه شئ، خبــــرې شئ

اې دخــــــلکو هيــلو زما په شعر کې
پورته شئ آسمــــان ته لرو برې شئ

تندر شئ، برېښنا شئ ، سېلاوونه شئ
تورې تورې وربځې شئ ، ځپرې شئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوښتی بخت

زړه مې په غمـــــونو کې گـــډېږي بېتابي کوي
سېل مې له لېمو نه را روان دی خــــرا بي کوي

هيله لېــــونۍ شوه، ړنگه بنــــــگه بې جلبه ځي
نه منې خبـــــرې مې پېښې د شـــــــرابي کوي

سا مې ښکته پورته ځي، نغمې د سوزو سازوهي
ژونـــــد نا رامه کړې ده پېښې دربـــــا بي کوي

وســـوله سينه مې د دردونوله گـــــرمۍ شخه
لا رترې ورکه شوې سوځـــــول د کبابي کوي

لارې د سارا او د ځنـــــــگل دواړه تړلې دي
عقل گمـــــــرا شوی ادعــــــا د نوا بي کوي

زه لايق د هسې بدبختــــۍ او جفــــــا نه ومه
بخت په بله مخه اوښتــــــلی خـــــرا بي کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند فکر

د ګــــل خنـــداماته ژړا را ولي
ستر ګو ته شونـډې د ا شنا راولي

د پروانې تــــرا يرو و ګـــــــرزمه
چې بـــوی دمينې او وفــا راولي

ســــاقي په مستو لبـــونيو کتو
مستان بې ميـــو په نخـــا راولي

د ميخـــانې دانننـــــي دودونه
زلمـــــوته هيله دسبا راولي

نوي خيـــالونه هديرې ته زمونږ
دژوند لپـــــاره مسيحا راولي

دعاشقـــانو ژيړ او مات رنګونه
فرعـــون دمينې ته موسا راولي

لايق خپـل کام ته د ادب په ژبه
فـــکر دژوند او دبقـــا راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهد شکن ښایست

ستا د حسن په سپېـــــدو کې خوځېــــد لې زلزلې دي
د آسمـــــــان له سخته زړه‌نه پورته شوې ترانې دي

نه پو هېږم څه محشر دی ستا د ستر ګو په ګردش کې
چې یـــا ران یې نېشه کړي بې د میـــو له پیالې دي

ستا د سرو ستر ګـــو له تاوه کباب شوي لړمـونونه
دا لا لونه که یاقوت دي، که سکـر وټې که لمبې دي

هر ښایست چې تجلی کړي زما په شعر او اندېښنو کې
ستا د تیـــو یا د ستر ګـــو یا د زلفو کرشمې دي

ستا له هسي جلوې جار شم چې زا هد یې په ملامات که
کړنګـــولي یې جامونه ، ننګـــولې میخـــا نې دي

څه به هڅه د طاعت کـړم، څه به هیله د جنت کړم
ښه پو هېږم ستا په عشق کې توري شویې خاتمې دي

لا یق دومــــره ساده ندی چې دوصـــل تمه دار شي
ستا دغېـــږي په ارمان کې ډکې شوې هـد یرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي طبعه

نه منت د خـــرابات وړي نه مننه د حــــرم کړي
څه وحشي طبعه لرمه چې له ټـــولو څخه رم کړي

د ملــــگرو خامي هيلې هغه چارې په ما کـــاندي
چې تبې يې په غنـــم کړي حرارت يې په شبنم کړي

زړه مې بس چې ديـــارانو ځان ځاني آزرده کړی
نه دچاپه خندي خـــاندي ، نه د چاپه غمو غم کړي

د صحرا له سره شفق نه د جنــــون پيغـــام رارسي
په آدم چې مينې وكـــړې هغه چارې په ما هم كړي

پريشا ن تو فـــان خو ځېږي د درخـــو د ځنډو موج کې
را ته ښکاري دا سېلاب به زما دزړه خونه برهم كړي

گوشمالي دحـــــوادثو هغه چارې په ما کـــاندي
لکه گوتې دمطـــرب چې د رباب په زيرو بم کړي

ساقي مــــړ کړم حسرتونو ، خاورې شويو ارمانونو
يوه ترخه پيمانه راکړه گوندې وي چې څه مې تم کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلانو بستر

بيا مې ساقي وليد د خيالونو په خــــوبونو کې
بيا دجنت حورې راته ناځي په جـــــامونو کې

زه د ســـــکند ر دآيينې څه ګـــــدا نه يمه
زه هر څه ليدای شمه د ښـــکلو په مخونو کې

غـــرونه که لالونه شي طلا شي او زما شي بيا
نه ارزي پدې چې ځواني تېره کم غمونو کې

زه که مي پرست نه يم نو څه به شم او څه به يم
څه پسې به ګرزم د مړې خورې په رګونو کې

زانګم د سپوږمۍ په تنا وو کې له جانان سره
خيـــال چې را سره شي د نښې په جنتونو کې

کله چې د يـــار په سودا پرېوزمه ويده شمه
اوړم په ګــلونو کې را اوړم په ګـــلونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور جامونه

ستا په ياد چې پيمانه کړمــــــــه او چته
ټول غمونه کې ښکاره شي جا م جم شي

دعشق هـــــره ترانه چې له مـــــا وزي
د سرو وينـو په لار ځي د زړونو غـم شي

هــــــر يو گل ته چې د مينې مــــوسکا وکړم
لاغــوټۍ وي چې د بل سړي حـــرم شي

عشق د هـــــر عشرت پرسته مقــام ند ی
عـــا شق هغه چې د اور لمبــو ته تــم شي

زه د هجـــــر دتوفــــــان ياغي مارغه يم
هـر يو تندر چې را کــــوز شي ما ته سم شي

دا زما تور سرنوشت گــــوره په څه دی
څوک چې زړه ته رانيږدې کم په ما گرم شي

نه به مــــــخ د مصيبت له مـــــا نه واوړي
نه به جنــــګ له خپل تقـد يره زما کم شي

جگي جگي ســــا قي را د اور جامــــــو نه
گونــــدې غم زما د زړه د ټول عالـم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنې

يا زما ستـــرگي ښـــکلا نه پېژني
يا په دې عصـــر کې ښـــکلا نشته

ساقي که هر څومره پيالې کړنگوي
خـــو د يارانو اشتـــها نشته

پدې سړو سړو ذوقـــو کې مگر
څاڅـــکی دمينې او وفـا نشته

يـــوائې پـــاتې يم ژړا رائې
په دغـــو خـــلکو کې اشنا نشته

تورې په تېـــکو کې زنـگنې شولې
توان د جهـاد او د غـــزا نشته

په دې نوکـــاره حريفانو کې هېڅ
فـــکر د ژوند او د بقـــا نشته

په دغـــو سوځنده لمبـو کې ربه
يوه گـــوشه د انـــزوا نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زمـــــا دردونه که دوا نلـــــري
د تــــا ښايست هم څه بقـــا نلري

د پېغلتوب په شرنګ مغروره مه شه
دا يوه برېښنـــــا ده او وفـا نلري

ما ته وعدې د نن سبـــا مه کوه
عمـــــر مهلت د نن سبـــا نلري

ستر ګې چې ژاړي ګناهکارې ندي
د غــــم چينې بله متــــا نلري

لېـــــونی زړه مې وايه چـا ته بوزم
هغه بل لــــوری بې له تـــا نلري

زمـــــا د صبر پيــــا له ډکه شوله
دتا عــــذرونه انتهـــــا نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو يار

آ شنا ساقي شه چې خمـــا ر لرمه
د زړه په سر د غم غبــــــا ر لرمه

ما ته د حـــــزم نصيحت مه کوه
زه له خپل ژوند سره قمـــا ر لرمه

له اوره ډکې کړه پيــــالې د ميو
چې نن دســــــــولو انتظـا ر لرمه

له وښيـــــــــا رانو تښتېـدلی يمه
له لېـــــونيو سرو کـــــــار لرمه

ملا که وياړي د جنت په حورو
زه د دردونو ا فتخــــــــا ر لرمه

لکه ډېـــوه سوځم او ژوند کومه
کاروان د اوښکو سره لار لرمه

له دې نا زکـــــو خيــــا لونو سره
د ګل په پـــا ڼو کې مـــزار لرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مروره زړه

زړه مې ویلي کېږي له کــو ګله ځي
نور دژونـــــدانه له دې مشله ځي

عصر بد هــــــوادی وفا نـــکوي
څه چې له مـــا ځي له دې کبله ځي

وا يي محتسب اختیـــــار نشته دی
هر څه چې روان دي له ا زله ځي

وســــوم د دردو له انتظار څخه
میـــــــل مې جنون ته کله کله ځي

وایي چې کوږ بار مزل ته نه رسي
دلته بې درنـــــګه تر مـــــزله ځي

زړه مې مـــــرور دی له مــلګرو نه
هرې خـــوا ته تښتي له کـابله ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان له جهان

په زمـــــا زه دې ښه پوهېـــــــږمه زه
بیـــــا دې په دام کې نه بندېــــږمه زه

یو ځـــــل چې والوتلـــــــم وا لوتمه
بیـــــا دې پهلــــــوبه نه غولېږمه زه

په تزویرو دې را ستــــــون کړی ومه
اوس په ځنځیــــــر کې نه تمبېـــږمه زه

بیـــــا په خــــوږو کې زهــر مه را کوه
اوس وښیـــــار شوی یم پوهېــــږمه زه

ځمه او ځــــــان لره جهـــــــان لټوم
ستـــــا په جهـــــان کې نه اوسېږمه زه

که مې په زړه کې ستـا تصویر وخوځي
د غــــم په اور کې به يې سیــــــزمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروتلی عشق

ډېر کــــــلونه تېر شول چې له تا نه جلا شوی يم
وړی اند ېښنـــــــو يم مجسمه ســودا شوی يم

هر گل چې خنـــدلي يو ځل ما ورته ژړلي دي
هر اور ته پتنـــګ هرې غنچې ته بورا شوی يم

هر څو که زمـــــا گنـــــا له تا سره لا پټه ده
څه وکړم مگر چې خپل ضمير ته رسوا شوی يم

نورو که خنـــدلي خپل اقبال ته يې خندلي دي
زه خپـــلو غمو ته نا څاپي په خنـــدا شوی يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې تو دوخې مجلس

زه د خپـــل زړه په دردونـــو نه پوهېږم
خلک خــا ندي خپل تقدیر ته زه ژړېږم
په مجلس کې حـــرارت د پـرون نشته
هره ورځ چې نـــوې کېږي زه سړېږم
حریفـــان په چیغو چیغو تظـاهر کړي
ساقي خا نـدي په دې وزه زه شرمېږم
په مجلس کې چې د مینې مستي نه وي
په تش میـــو نه گرمېـږم نه مستېږم
ساقي جـــام او پیمانه دې بېرته واخله
زه گـــوشې د جومـــا تونو ته ستنېږم
هلته لرې به یوه ځـــانته ډېـوه بل کړم
پټ د ننه به په زړه کې ویـــلي کېـږم
گونـــدې وي چې په گو شه د انزوا کې
یوې پا کې تمنـــا ته وخنــــــدېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډ ژوند

که لــــــو گی شي زما د ژوند بیخ و بنیاد
زړه به سوړ نشي د دې ښـــــکلي جـلاد

دا چې یار ما د هر گـــــل عندلیب بولي
د غمـــــــا ز په خوله یې کـــــړی استناد

دا سنـــــد زما د وفـــــا ندی نو څه دی
عشق مې سوځي او زه نه کـــوم فـــریاد

زما او یار ترمنځ چې سل پردې پرتې وي
د قبـــول غوږ ته به څنــــــگه رسي داد؟

په ناکـــــــامو لارو بوتلمه خامـــــانو
په عبث کې رانه عمـــــــــر شو بربـــاد

کاشکې دا بې خونده عمر مې بدل وای
په یوه رپ لـــــــکه برېښنا مگـــر آزاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي لېونی

خاندي لېونی چې په جنون کې به لا څه وي ؟
ګوره چې دعشق په موج خون کې به لا څه وي ؟

مست چې د ساقي په يوه عتاب پياله نسکوره کړه
خدا زده د زاهد په شبيخون کې به لا څه وي؟

خام په يوه جلوه د ترکو ناز بې سده کړی دی
ګوره چې د مينې په ترون کې به لا څه وي؟

موږ ته له زړو نه لا زاړه غمــــونه پاتې دي
خدازده چې دعصر نوي يون کې به لا څه وي؟

تـــورې چې په سپينه ژبه سر دانسان لري که
ګوره د اتوم په سره لړمــون کې به لا څه وي؟

سر زما د قــوم همېشه نورو ته خاورې شو
آيــــا چې په برخه د پښتون کې به لا څه وي؟

خوځې زلزلې بيا دنړۍ په تنـــا وونو کې
ګوره چپاوونو د ګـــــردون کې به لا څه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کوچنې څاڅکې

څه کوي دا سره کوچنۍ وربڅه له آسمـان سره
څه غواړي ډومبسکی (۱) له موجـونو دتوفان سره

ولي دا مجبــــور بشر نـــــارې دآزادۍ وهي
څه دي د لاس ماتي دمـــړوند له امتحـان سره

نه نه اې شاعره! ته وهمـــونو غولـــــولی يې
گوره چې لا څه کړي دا مجبور له اين و آن سره

دا ماشوم ډومبسکی په وهمـــونو کې اسير ندی
دا بخـــرکی وربڅه سپـکه نده له آسمان سره

دې وړو ته گـــوره په واړه نظـــر ونه گـــورې
مل که يې قطره نه وي نو څه دي له توفـان سره

دا وړې قطرې به عالمـــونه لاندې باندې کړي
يو که شي له ميــل دمـــکان او دزمـان سره

مه اخله نظـــر بلنـــد نظره له دې تيټـــو نه
سپک به دې شي وزن د جـــگوالي له ميلان سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قافلو هادی

باز دهنـــــدو کش یمه اتل دلــــوړو غرو یمه
ننــــګ یمه ، غیـــرت یمه، بخرکی د پښتو یمه

رېږدي زما له توري ددښمن زړه لا په قبـر کې
اوریمه، توفـــــان یم، محــــرک د زلزلو یمه

ولس لرم ، وطــن لرم، ماضي او مستقبـــل لرم
بهنده تاریـــــخ یم ، مـــؤلد د حـــادثو یمه

لاس د تجــــاوز ته د هیـواد په هره پیڅه کې
تنــدریم، سېلاب یمه، بریښنــا د آسمانو یمه

تـــوره دغضب یم دښمني د د ښمنـــــانو ته
خپـــلو سره خپل یمه شـــــکره د شودو یمه

څوک یمه؟ سپایي د آزادۍ او افتخـــا ر یمه
زوی د لـــوی افغان او قهرمان د معرکو یمه

نوي ژونـــد ته لارکــوم له نویو ارمانو سره
ځوان یمه، افغان یمه ، هادي د قافـــلو یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوانانوته

په دې بــاغ کې نه قمــري شته نه بلبـل
نه یو بـــــوټی د ګیـــا شته نه د ګـــل

نه دژوند سنـــــدره خپـــژي له ربابه
نه دچـــا په چـــا خنـــــدا شته نه ژړل

په ترمیـــم د دغې ورانې میخـانې کې
لاس مات شوی د تاریـــــخ او تحـول

ساقي مــــالره یوهسي می تیـــارکه
چې پې هېــرکړم که ټړل وي که وژل

هغه باغ چې د باغوان له وینو روغ وي
هلته نه ښــایي مستي او نه خنـــدل

ګـــلان ندي دغه وینې د باغـوان دي
چه هرلـــوری ترېنه خپـژي جل او بل

د بلبــل د طبعـې ساز کـــله منی شي
په دې جـــاله دفســاد کې او سبــدل

هره ورځ کـــام ته را څرمه تبــاهي ده
یا زنـــدا ن دی، یا ځنځیـردی، یا ټړل

دغه زوړ زور چې وطن یې ویران کړی
دا د ځـــوان نسل طــاعون او یا اجل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بـــــوډۍ چې په افسـون د تېرې ژبې
وينـــې زبېښي د اولس په چــــل او ول

څــو په تـــوره لـــــري نشي له وطنه
وطن كـــور د استبـداد دی يا غوجل

دوطن ځـوانان به هېڅکله ښاد نشي
څـــو ونه مني په وينـــو لمبېـــدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توفاني ژوند

لېونی کړمه ارمانو ارمانو
ځان غولوم په ترانو ترانو
د ښکلي عرقوم په پيمانو پيمانو
رقيب ظالم او زورور دی ځکه
يار لټوم په بهانو بهانو
د محتسب او د ملا له وېرې
شپې تېروم په ويرانو ويرانو
اې د قوت مغروره مه سپکوه
رندان په ځيري ګرېوانو ګرېوانو
يارانو ژوند په شرو شور کې ښه دی
لکه ځپې د توفانو توفانو
يارانو مړ شوم د مستۍ له زوره
ما ګرزوي په ميخانو ميخانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصر لورته

ستا په هره کـــــرشمه کې نوی ســـوز او نوی ساز دی
نوی درد دی، نوی شور دی، نوی طرز او نوی راز دی

ستا دې نوي سوزو سازته بې تعبیره شوو شعــــرونه
ځـــــکه ستا دا زلمی حسن له زړو نه بې نیــــاز دی

نه دې زلفې په مـــــلا زانګې تر ورنو او زنـــــګنونو
نه دې ستر ګې توري کړې نه دې ستر کې اعجــاز دی

نه دې رم تیــــــرو ته ورته ، نه دې چم هغسې شان دی
نه دې هسې وړ انجـــــام دی، نه ده هسې وړ آغاز دی

اې دنوي عصــــــرلورې ، چې ســـاده یې سر تر پایه
په دې واړه سادګۍ کې دا څه رنګ او څه انداز دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعصر لور

اې دنوي عصر او زمانې لورې !
څه غواړې او چاپسې آواز کوې ؟
اې د هندوکش دلوړو غرو زرکې !
بيا څه ابتکار او څه اعجاز کوې؟
زړه دې راته ښکاري نوی شور لري
ځکه کرشمې د سوز و ساز کوې
دود دا سارت تالا کول غواړې
نويو ارمانونو ته پرواز کوې
عصر او زمانه واړه غوړونه شوو
ته چې د دردونو امتياز کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا لپاره...

زه چې تل د ژونــد ترخو غمـــــونو ژړولی يم
زه چې ناکـــــاميو بدمرغيـــــــو کړولی يم

زه چې خپلو هيلو کباب کړی عذاب کړی يم
زه چې هر ظالم لکه يتيم غونـــدې وهلی يم

زه چې د هر مار او هر زمري د خولې طعمه يمه
زه چې هر نامـــــرد د جفاغشو ته تـــړلی يم

زه چې لکه دروی د هر شپون ترجمـانې کوم
زه چې هر محروم خپـــلو دردو ته غږولی يم

زه چې د قام فقراو ناپوهي د سپيلني په شان
هــــره ورځ په تېغنه دتــــورونو اړولی يم

زه چې د ناوړه زمــــــانې په هره لوبه کې
سل وارې په مخ بانــدې لوېدلی درېدلی يم

ما داهمه واړه ستا په مينه کې زغمـــلي دي
اې گرانه هيواده! ستا لپاره مې منـــلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې ژړا

په ما تنګ کړل زمانې سحر او شام خپل
ته اې مسته ساقي مه سپموه جام خپل
د بلبلو چغېدو ته سوځم سوځم
چې ويلاى شي ګلونو ته مرام خپل
دا چې شور او شاعري يې را نصيب کړه
زه په خپلو سترګو ګورم سرانجام خپل
د ډېوې اوښکو ته ولې حيران ګورې
عشق له خپلو لمبو اخلي انتقام خپل
چې د مينې په ژړا يې آموخته کړم
ما اخيستى له غمونو نه انعام خپل
تر هغو به خپلې اوښکې پاکې نکړم
څو له خپلو اوښکو وانخلمه کام خپل
ګوندې يار له درانه خوبه را بيدار کړي
مالېږلى د سپېدو په لاس پيغام خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې زه عاشق وای

کاشکې زه عاشق وای دیار وره ته مې ژړلای
ما ورته ژړلای، رقیبانو را شړلای
ما ورته له سترګو مرغلرې بهولای
دې راته خندلای، په خندا یې ځورولای
زه په وچو دښتو او کمرو کې پسې تللای
دا لکه هوسۍ زما له سیورې تربدلای
ما لکه پتنګ دا په شغلو کې لټولای
دا زرینه وړانګه وای او نه نیول کېدلای
ما لکه ساحل وای خپله غېږ ورته پرانیستې
دې لکه څپه هره شېبه په مخ وهلای
کاشکې دا پښتون زړه مې یوې پېغلې تمناته
ګونګ وای له حیرته لکه پاڼه رپېدلای
کاشکې دیوې مستې په زلفانو کې وېښته وای
باد دسباوون دیار په شونډو رپولای
هر څه چې وای وای دې خو له دې سکونه خلاص وای
لېږ څه خو ځېدلای، کړېدلای، چغېدلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنداني آشنا ته [۱]

بوی د کبــــاب جګ دی له ګـــو ګله د یا را نو
بیا چېـــــرې چا زړه ا یښی په اور د انقـــلا ب

خو ځي د اجمــل په زولنــو کې د غیرت چیغه
عقــــل د پښتون ته ور کـــوي نوی شتا ب

زوی د آزادۍ دانقـــــلاب د مو ر په تي پورې
لولي په خــــا پوړو کې د سرو وینو کتـــا ب

ا یل به زمـــانه شي خامخـــا همدغه طفل ته
رسي به دا طفــل مر حـــلې ته د شبـــا ب

دو اړه دښمنا ن دي پاکستـــا ن دی که فرنګ
توره خوشې نکړې چې خو پا ک نشي حسا ب

خـــلاص به ترینه نشې اې پښتونه په زاریو کې
ګـــرزي په خا شا کو کله مخه د سېـــلا ب

سر د ا ستعمـــا ر د مار پخـــوا تر چیچو وځپه
وخوځه لا وخت شته خپل سنـــګر که انتخا ب

ګډې زلـــزلې کړه ددښمن په زنـــدا نونو کې
کوز کړه د غاصب زړه ته د تورې اضطرا ب

جا ر دې شم، صدقه دې شم، قربـــان دې شم
پام کړه خوشې نکـــړې سره کړې د انقلا ب

---

۱ ــ دا شعر هغه وخت ویل شوی چې د پا کستا ن حکومت د پښتنو د سیا سي مشرا نو د عمومي ګرفتا رۍ حکم و کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ خبره

نا مېنده زړه مې انتظار باسي
ما غزه مې جور دخمار باسي
سترى ستو مانه آزرده مړوند مې
جفا درزم او افتخار باسي
زړه چې دردمن شي خو نارې به وهي
سېلاب چې وخوځي خو لار باسي
درقيبانو سر په سر ظلمونه
موږ مرحلې ته د قمار باسي
ساقي راواړوه كاسې دميو
نېشه مې تمه د ديدار باسي

اې له عالمه آزرده پښتونه
اې وير ځپلې غمزده پښتونه
پخپل وطن كې د پردو مزدوره
د آزادۍ په نوم برده پښتونه
ستر گې لمبې وهي چې تا ته گورم
اې غولېدلې اې ساده پښتونه
دژوندانه له سيره پاتې شولې
په درانده خوب كې بيهوده پښتونه
كله به پا څېږې مزل به كوې
اې د مرگي په خوب ويده پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زولنو کې به حيات څه وي
د اسير قوم به صفات څه وي
سر چې جنون د آزادۍ نلري
د داسې عقل به نجات څه وي
که کام بې عقله ، بې شعوره وي نو
فرق به د زهر او دنبات څه وي
په غلامۍ کې به پښتون څه کوي
ددې پښتون به ثمرات څه وي
آيا پو هېږې د وطن بچيه
چې په پرده کې به نيات څه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زماني سره يوځای

تګ چې له شتـــاب د زمـــانې سره همـــراز نه وي
ژوند کې چې دردونه نه وي ، سوز نه وي ګداز نه وي
چېرې چې ميــــلان پورته آسمان ته د پرواز نه وي
ولس سره چې لار نه وي، انجام نه وي، آغاز نه وي
داسي يوه فضا کې د خپل ځان خاورې کول خوشي
درد خوشي، آرزو خوشي، دفــکر خوځول خوشي

ځوان لره چې ننـــګ لري د سر فـــدا کول څه دي
تورې د پښتـــون ته د کـــړيو مـــــاتول څه دي
عقل او تدبيــــر ته د کامـــونو خوځـول څه دي
خلــــکو ولسونوته دغــــرونو لـــړزول څه دي
سر که چېرې سر وي خو نشان د افتخـــار دې وي
ننګ دې وي، غيرت دې وي، دتورو ياد ګار دې وي

اې ګـــــرانه پښتونه چې مـــاضي او مستقبل لرې
بهنــــده تاريـــــخ سره نړۍ ته راوتـــــل لرې
پام کــــوه بيدار شه چې په مخ کې لا مـــزل لرې
حق ثابتــــول لرې ، دتورو خـــــوځول لرې
ستــــا ژبه ، تاريخ او ښکلی هيـــواد واقعيت لري
ستــــا ادب او دود ځــانته وجود او حريت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته څنګه زغمای شې چې مریی شې له پښتو سره
خرڅ شې له ولس او له تاریخ او له زانګو سره
بېله خپله لار کړې له پلرو او له نیکو سره
نه نه، داسي نه دی، ته پښتون یې له پښتو سره
ستا په غرو کې نغښتي زماني غټ قوتونه دي
ستا له خمبرې سره اخشلي توفانونه دي

پام کوه زلمیه چې نړۍ په خوځیدلو ده
لر او بر کړۍ د غلامۍ په ماتیدلو ده
عقل د انسان ته زمانه په رپیدلو ده
نور د آزادۍ نه بندګي په کتېدلو ده
ته د استعمار پاړو ګرانو غولولی یې
واک یې در نه وړی په نطفه کې یې وژلی یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ وږمه

شپه د څپــــلواکۍ وه په چمن کې نڅېـــــد مه زه
مست ومه بېخــوده هرې خوا ته ځرنګېـــد مه زه
لاس مې لګــــــــولي وو د ستــورو په زري څڼو
ورو ورو له سپوږمۍ سره اسمان ته ورختمه زه
غـــــلی مې نظر د تېپې شوي پښتـــون لور ته، ته
پټ د زړه دننه، پخپـــــل اور کې سوځېدمه زه

زړه ته مې څپه څپه غمجن شـــــــاني آواز راته
جوش د خوشالۍ کې مې غورځو ته نوی ساز راته
شپې سره سرې وږمې راوړی بوی د وینــــو و
روح دابا سین څخه یو نوی سوز و ســاز راته
ستورې ځلېــد ل او شپه روانه په ښـــار باندې
ما ته داجمـــــل له زړه نه هسې یـــو آواز راته:

اې د آرزو ګــــــانو، امیـــــدونو او اسرو ربه!
وسپــــړه او وسپړه، زمــــــا دردونه وسپړه!!
اورمې که، لمبه مې که، ایره مې، لوګی مې که
وسومه او وسومه، زمــــــا اورونه وسپـــــړه
لیک بندې، وینا بندې، لیدل او اورېدل بندې
لاس د آزادۍ نه دا چــــار خېـــخ بندونه وشېړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان يم هوشېږم ، ددې لارې قربـــاني مې که
اور را بانـــدې بل کړه خـــو مشعل د آزادي مې که
شو را که ، وفا راکه، مستي راکه ، گـــرمي راکه
سېـل د آزادي مې که ، قوي او توفـــاني مې که
باد مې که،برېښنا مې که، څپه مې که ، دريا ب مې که
فخـــر د جهاد راکه ژونـدی جـــاوداني مې که

بې له آزادۍ نه داژونـــدون څه دی جهان څه دی؟
نوم دسړيتـــوب او د شرف او دوجــدان څه دی؟
توره ترژمۍ د اســـارت چې غوړېـــدلې وي
هلته فـــرق د خره او دغـــوايي او دانسان څه دی
بل که يا څـــراغ د آزادۍ چې شريف ژونـد وکو
وسوځه يا ما زمـــا د ژونـــد دغه سامان څه دی؟

وينـــې مې را اېشي په رگــــو کې ستنېدی نشم
هيـــلو سر اخيستی زه مـــخ ته درېـــدی نشم
مټ مې په ځنځيـــــر کې د کړيو ماتول غواړي
نور په دې ننگينه اسا رت کې اوسېـــدی نشم
مات کـــړه ځنځيرونه کنه گله به محشرونه کم
بوی د آزادي را باندې لـــگي تمېــدی نشم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ شپيلۍ

اې شپيلۍ خوږې شپيلۍ زما د ترانو ژبې
اې درتـــل شويو، ځپــل شويو او سېلو ژبې
اې د کـــاروانيانو، لېـــربنو او ښبنو ژبې
اې په تورو شپـــو کې دچوپيـــا دعظمتو ژبې
اې د ځوان شپونـــکې د بې تعبيره ارمـــانو ژبې
اې د بې پنــــاهو يتيمـــــانو د سلګو ژبې
نن د خـــدای لپاره زمـــا د زړه پاسباني وکړه
زما د مضطربو تـــرانو ترجمـــاني وکړه

اې شپيـــلۍ خوږې شپيـــلۍ زما دردونه ووايه
ووايه چې سوځـــــم دا رسوا دردونه ووايه
وې ښيه هغـــو ته چې آرزو لري احساس لري
يو يې سه افشايې کـــړه دا پټ رازونه ووايه
سوځي مې رګـــونه د دردونو په سازونو کې
چېرې کوم دردمن ته دا رنګين سازونه ووايه
ور دې کړه نغمو ته بيا رنـــګونه د دردو زما
ور دې کړه دردو ته بيا خـــوږوالی د نغمو زما

سوځي مې هډونه يوـــعلاج زما د دردو وکه
يوه ښـــکلې چاره زما د سرکشو ارمانو وکه
زما له فريادو سره مــــلګرې کړه نغمه خپـــله
ويښ که دغه خلـــک يو تدبير د پښتنو وکه

دې جامدو غروته حرکت ورکه ، قوت ورکه
زموږ سره ملگرى شه ملاتړ د زلزلو وکه
پر پړده دتيري او تجاوز سنگرې ماتې شي
پرپړده چې د ظلم او استبداد ککرې ماتې شي

يو سه زما دردونه زما له بلنده لمبو سره
زما له تندريزو خوځوونكو ترانو سره
وې غږوه ، وې رپوه،وې خوځوه، وې لوله
زما له خون شريكو خپلو ورونړو پښتنو سره
زما له گرېوان څيرو، پښو لوڅو بوټېنو سره
زما له بې پناهو، بې ټاټوبو اوښبنو سره
ورشه د پښتون قام له دې غرو رغونو پا څوه
يو ځل داويده زمرى له دې خوبونو پا څوه

خوب نه كه راويښ شو په زلزل به زندانونه شي
لړزند به په وينوكې واټونه او ښارونه شي
جوړ به هري پوراومونت گمري كې محشرونه شي
مات به په پښو دانقلاب كې ځنځيرونه شي
اوښكې د مظلوم به بارانونه سېلاوونه شي
غږ د آزادۍ به توفانونه تندرونه شي
لوبې سختې ندي غيرتمنوته له سر سره
سر غوڅ شوى ښه دى نه دنورو له افسر سره

اې شپېلۍ دا اوښكې زما په مخ باندې شعرونه دي
دا زما د دردونو ويلې شوي تعبيرونه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پښتـــون یم اوښـــکې مې د یأ س د ژړا ندي
دا زمـــــا له احسا سه را وتلي پيغــــــا مونه د ي
نه نه زه غلط شوم دا سر کشه توفــــــــا نونه دي
ډوب به کړي دښمن دا نافرمانه سېــلاوونه دي
سم به کـــړم دا سېــــل دډښمن دا ستعما ر په کور
یعنی دغــــا صب د د بد بې او اقتــــــدار په کور

درد زمــــا، آرزو زمــــا، اسره زمــا، ارمان زمـا
دا ښــــکلی جهـــان زما، د شعر گلستـــا ن زما
عشق زمــا، وفا زمــا، اولاد زمــا، بنیــا د زمــا
واړه دې قـــــربان شي تر آزاد پښتونستـــــان زما
هــر داغ دسینې به مې د گــــلو غوټۍ وسپـــړي
دا دغـــم نړۍ به شي جنت زمـــا بستــــا ن زمـا
چېــرې که بر پښنـــا دآزادۍ پښتون ته وخنـــدل
چېــــرې که پښتــــون دا ستعمار په وینــو ولمبل

یو سه زما سنـــــد رې دپښتون د انقــــلاب پلو
اې خـــوږې شپېلۍ دانقلاب او اضطـــــرا ب پلو
زه له دې بې خـــونده عافیته بېـــــزار شوی یم
بو مې زه دتنـــــد ر ، دتوفـــا ن او د سېــــلاب پلو
ډال مې که ، خنجر مې که،سنگر د معرکو مې که
رب د پــــــا ره بو مې زه دوینـــــو د تالا ب پلو
ژرنده د آسمـــــا ن مې که د سر په کاسه وگرزي
زه به گـــام اوچت کړم د میـدا ن دامتحــا ن پلو
دا زمـــا قسم دی چې به مـــــرمه له پښتو سره
یا به آزاد ژونـــد کـــــوم له ټولـــو پښتنو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آزادۍ لار

ستـــر ګې بیا یېتا به شوې تمـــا شو ته
قلـــم بیا ځغـــلي له شـــوقه ترانو ته

بیـــا په شونډو را بهېږي مـــو ج د مینې
بیـــا مې زړه لـــکه ما شوم ژاړي لیدو ته

د چمن هـــره ګیـــا تر ګـــل تـازه ده
چې مـــخ ږدي د ښـــکلو نجونو قدمو ته

زړه مې بیـــا دچادزلفـــو په دام کېووت
چې رپېـــږي لـــکه پا ڼه ننـــدارو ته

سر بازي دعـــا شقي لومـــړی مزل دی
مټ مې ځـــکه پا رېدلی هنـــګا مو ته

دوطن بوټي ځوځـــا ن ، کا ڼي او پر ښې
په نڅـــا دي نویو نویو ارمـــا نو ته

د ځـــوانانو په اسرو او امیـــدو کې
سر جګ کړی زما شعـــر اسمـــا نو ته

د هیـــواد خـــاوره به جوړه د جنت کړو
که غوږ کېـــږدو ددې عصر زمـــزمو ته

د هیـــواد ځوانان دې هله افتخـار کړي
چې لارو بـــا سي وحـــــدت د ولسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به څه کوې چې ننګ غيــرت يې نه وي؟
لاس به څه کوې چې مات وي خوځېدو ته؟

هغـــه لاس او هغه سر د افتخــــــــار دي
چې په مــــــخ ځي سر منــــزل د رسېدو ته

ځوانه ګــــوره چې فرصت در نه لاړ نشي
تـــورې ندي پا کېـــدو او ځـــــړېدو ته

زمــــــانه په هر قـــــدم امتحــــان غواړي
لاره بــــــاسي خونــــړيو زلـــــــزلو ته

آزادي د زړورو ملـــــــــک او مـــــال دی
په زاريـــو ورکـــــــړه نشي ملتـــــــو ته

نېــــکمرغي د هغه چا دشمـــلې ګـــل دی
چې سر کېږدي دخوني زمـــــري غا ښو ته

د افغــان هيـــوا ده ټـــول ملت ولاړ دی
غېـــږه پرانيزه چې پـــرې دې وزو پښــو ته

ستا تر هر بـــوټي به سل ځله قـــــربان شو
څو چې وينه د پلــــــــرو راځي رګـــــو ته

که زمـــوږه سر او مــــــال هم پکې لاړ شي
لار به پرانيـــــزو پيـــــــا وړو نهضتو ته

سر به جار کړو ستا تر هرې لوېشتې خاورې
که محـــــــتا ج شې قربـــــــانيو د سرو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغلیم ستر گې به وبـــا سو په گـــــــوتو
که کړې شي ستا دلـــوړو غـــرو سرو ته

که تاجک، که هزاره دی که پښتون دی
ارمـــانجن دی ستا ځــلاندو ورځو شپو ته

په ډاگـــو به دې دگـــلو توفان جوړ کړو
په لېمـــو به لاره وکـــړو په مـــــخ تلو ته

واړه یـــو یـــو، امتیــــــاز راسره نشته
یو تر بله قربانېــــــږو رسېــــــــــدو ته

دافغــــــــان ولسه ورور اوسې تـر تله
زیان دې مه رسه وحــــــــدت دوسو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه لوړه هندوکشه

لويه لـــــوړه هنـــــدو کشه   د شـــا هين او بـــــاز وطنه
د هېـــلمند او آمــــو پلا ره   د توفــــان او سېـــل مينه
دا شيــا د غـــــرونو تــا جه   د پښتـــون د قــــام عدنه

آ خوا ، دې خوا ، ستـا په تړو وريځې لړې راتاوېږي
يا د پښت دقام غيرت دی چې په تابا ندې غوړېږي

د هېـــلمند په غور ځنگو کې   د آمــو په توفـــــانو کې
د کـــو کچې په نارو چيغو   دا تهک په سېـــــلاوو کې
د مرغـاب دسين په مو ج کې   د هـــــري په ترانــو کې

ستا د لوړو کاڼو پرښو يا دا ستان ياترانې دي
يا د پکت د قام د تېرو په ويا ړنه افسانې دي

ستا په لـور چې مې نظر شي   له غيـــــرته ليــونی شم
ستـــا د تړو له جنـــونه   په غــرو گـــرزم غرځنی شم
د غيـــرت لمبې راتــاو شي   ستـــا په پښو کې سپېلنی شم

په تا وياړو ، تا به ساتــو د پښتـــون تېـر سنگـــره
د تاريخ دباغ ښايستـــه ، د دښمن مخ تـــه سپـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له شا او خــوا روان دي　　نهضتـــونه په ثـپـــــو کې
غواړي نوى پښتون جوړ کړي　　ستـــا په پښو او قـــد مو کې
ستـــا د مست باد له جنـــونه　　وينـــې ايشي په رگـــــو کې

داچې وزي زما له خولې نه، نه پـــــو هېږم ترانې دي
که زما په ســوي زړه کې ، ستـــا له عشقه زلزلې دي

خانده ، فخـــر کوه ، ويا ړه　　را روان کړه سېـــــــلاوونه
په غړا کـــــــــړه پښتنو ته　　د ژونـــد نوي ربــا بــونه
چې کړم ډک د ستا له عشقه　　نوي نوي کتـــا بــــونه

وياړه وياړه چې راغلی په پښتـــون نوی شبا ب دی
په هر فکــــر او هــــر نظــر کې نوی نوی انقلاب دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې په غاړه

د ښکلي بدخشان په پسرلي کې له هر لورې
دگلو په څپـــــــوکې د بلبلو هنگامه وه
دعشق او دښایست او دښکلا په فیض آباد کې
دستورو ، دآسمان او د پېرووِنو ننداره وه
د لعل او د لاجبر ، او دسرو زرو په وطن کې
روانه یوه له سوز او درده ډکه ډرامـــه وه
له موجـــه د کوکچې نه راوتلې زلزلې وې
دتورې شپې په زړه کې دلمرونو نښانې وې

د ښکلي طبیعت او ښایسته آسمان دلاندې
په ساپه، بې غباره، جنتي غوندې هوا کې
دغرو له لوړو څوکو، دگلونوپه غوړځنگ کې
د مست او لېوني سین د موجونو په گډا کې
د باد له ترانو سره چې ستائی د پامیر و
د ژوند په زمزمو کې، په خندا کې په ژړا کې
د سېل په څېر راغلي له هر لورې افسانې وې
دگران وطن دخلکو هېرې شوې خاطرې وې

له باد او له ورېمو سره موجونو د کوکچې ته
راغلي له پامیره داستانونه دتــوفانوو
د واورو په اوبو کې یو جهان دخاطراتو
له لوړه هندو کشه بدخشان ته را روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره ترانه کې چې کــــوکچې به سر کوله
کشل سوی په خوږو خوږو نغمو کې تللی شانو
ویدې په هره پاڼه کې پېړۍ او زمانې وې
په تېرو زمانو کې د پلرونو خاطــرې وې

له بلخه، له هـــــرې نه، له زرنجه، له بامیانه
له هر لورې راغلې افسانې وې په وږمو کې
ښایست و، پاکه مینه وه، وحدت د پرګنو و
تاریخ تنۍ پرانیستې د زمان پـــه ګفتګو کې
په بهنده کوکچه کې چې راوې د هندوکش ده
درام د کنشکاو ښودل شوی په مـوجو کې
راغلې فیض «آبادته» د یو والي قـافلې وې
د ټول افغان ملت، د پاڅېـدلو زمزمې وې

په زړه کې مې له درده یو توفان په خوځېـد و و
په یوه څاڅکي دوینو کې جهان په خوځېـدو و
ژوندۍ تانده وږمه، له اې خوا دې خوا چلېدله
زلمی او منور افغانستان په خوځېـــدو و
د عصر په خــــوږو او خــوندورو پیغامو کې
له جرمه تر پامېره، بدخشان په خوځېدو و
د تالندې په چیغو کې، د نوې ژوند نارې وې
د نـــوې یرغلـــونو د لامــونو هنګامې وې

راغلې دې محفل ته له هر لورې شاعران وو
زموږه د پښتـــو او پښتنوالې راویان وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیدا و، ما شو خپـــل و ، د خټکـــو کورنۍ وه
ټول شوي په ویاړنه د بابا عبـــد الرحمن وو
زموږ ه په خـــو بونو، غفلتــــونو یې ژړا کړه
له ستر ګو یې داوښکو سیلاوونه را روان وو
په شونډو د رحمان کې د دردونو زمزمې وې
تاو شوې په غیرت د پښتنوا لي کې لمبې وې

خوبونه کله کله ربه ځومــــره خوندور وي
یا ښایي چې زمـــوږه په دردو باندې خبر وي
یادا چې زموږ په هیلو او ناپا یه هوســو کې
د صبر او ســـــــربازۍ او د وفا دغه اثر وي
یا فصل د بها ر به د ګلونــــــــــو په توفان کې
را وستی زما خیا ل لره بدل غو ندې نظر وي
سبا له خوبه پا څیدم نه چنګ ا و چغــا نې وې
نه ښکلي فیض آبا د کې د جشنونو نشانې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وړکتوب ارمان

بېړۍ د ژوندا نه مې د ګرداب په لورې درومي
خبرې مې د موج او د سېلاب په لورې درومي
بنا مې د آمالو د خراب په لـــــــورې درومي
د درد او بدمرغۍ او د عذاب په لورې درومي
نظر مې غلی غلی د کتاب په لـــورې درومي
د درس او مدرسې د اضطراب په لورې درومي

بزګر وای ، بې خبر وای ، پراخې د ښتې مې کرلای
د غرو د څوکو شپون وای ، وري او مېږې مې پولای
مزدور وای په غـــــرمو کې مې ډبرې ماتولای
بندي وای په زندان کې مې مېچنې ګـــــرزولای
خو کاشکې د قلـــــم په ژبه نه وای پوهېدلای
د ژوند دراز کتاب مې هـــــر ګز نه وای اړولای

شپېلۍ چې د شپانه د غرو په تېرو کې غږېږي
آواز چې د اوښه په پراخو دښتو کې خورېږي
لنډۍ چې د بزګر له ساده فکر نـــــه راخېژي
کوچیان چې د کېږدیو په اړخونو کې نڅېږي
افسوس مې له دردو سره له زړه نه را خوځېږي
له اوښکو سره ګډ شي تورو خاورو ته بهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا یا به هلکتوبه چېرې لاړې   چېرې لاړې
په تېرو ورځو شپو کې چېرې ګرزې څه شی غواړې
په هیرو زمانو کې په چا خاندې په چاویاړې
غمو نو ته دې پرېښو دم پخپله را نه لاړې
په سترګو کې مې ګر زې کله خاندې کله ژاړې
ورو ګامونه اخلې د تا ریخ لمنه نغاړې

احساس مې غلی شوی دما ښیو په اړخو کې
ا یمان مې خیرن شوی په درواغو سلا مو کې
بې خونده ، بې مزې شوم ، په چوکیو په مېزو کې
پښتو مې ورکه کړې په فا سدو طبقو کې
اورونه دې سوځل کړي په موټرو په قصرو کې
ګران شوی ماته ژوند دی په دې خلکو په سړو کې

سپو ږمې مې مزه نه اخلي دګلو له ورږمو نه
غوږونه مې خوند نه وړي درباب له ترانو نه
احساس مې پردی شوی د ښا یست له پلټو نه
رټلی یم د ښکلي طبیعت له ننداروو نه
شعور مې ستومان شوی د دې عصر له پېرو نه
خیال مې مرور دی له دې نویو شازلمو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چونغر تراني

چو نغر دلا يق د شا عرا نه الها مونو لومړنۍ زا نګوا و د با ختري آريايا نو له تا ريخ سره يو تړلی غر دی .«سرخ کوتل» چې د کو شا ني دورې د مکشوفه ودانيو او ايرانوونکو تا ريخي آثارو له کبله د نړۍ په لرغون پيژند نه کې ځا نګړی ځای لري دهمدې چونغر په لمنه کې پروت دی.

چو نغر د جغرا فيا يي مو قعيت له پلوه د بغلا ن د و لايت د پلخمري په ولسوالۍ کې ، د غوري دشنې نا وې لوېديځ ته ، شما لا جنو با غوړيد لی دی . د لايق د استو ګنې کلی «بالا دوري» د کر کر د غرونو د لړۍ په لوېديځو لمنو کې ، چونغر ته مخا مخ پروت دی.

پر طبيعت مين لايق دزده کړې په دورا ن کې ، د رخصتۍ وختونه پخپل کور کې تېرول چې مخا مخ چونغر ته پروت و. هغه دکور له خلا صو کړکيو څخه په بيلا بېلو موسومونو کې د چونغر د کمال او جمال مختلف حالا ت څا رل او د احساس او الها م د خپلولو له لارې يې د ژبنيو تصويرونو د جا دو ګر هنر تجربه پخوله . په دې کې چونغر د پووندہ پښتنو له منځه دغه را څر ګند شوي شاعر په ځان کې را ونغاړه او هغه يې دخال او خط د ستا ينې له محدودې دا يرې څخه را ويوست او د طبيعت نا پا يه سمندر ته يې ور تېل وا هه . د هغه په ژبه يې دستورو ، سپوږمۍ ، غرونو، سهمجنو شپو، توفانونو، او د وريځو د غور ځنګ سرودونه جا ري کړل . هغه يې په ما ښامونو او سحرونو کې ولمباوه او د زړه په سر يې دانسا ن د مينې داغ ور کېښود او په دې ډول يې هغه ته د عاشقانه فريادونو او له انسا ن او طبيعت سره د نا پايه لېوالتيا ژبه ور زده کړه . شاعر په چونغر مين شو او په هغه کې يې د خپل وطن ټې سا رې طبيعي ښکلا او د تا ريخ ايراوونکې خوا رق احساس کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي په چونغر کې ويلي شو چې دعمر د کمال په پوړۍ کې هم لا په هغه کې ډوب دی.

امين «افغانپور» چې له لايق او دده دآثارو له روح او جوهر سره تر هر چا ډېر بلد او محشور و، ويل به يې «...چونغر دلايق د شاعرانه الهامونو «طور» دی، هغه د ارادت له مخې، دخپلوشاعرانه الهامونو لومړنی اثر ددغه ستانه طورپه نامه، ونوماوه.» خو د چونغر له ۳۲ ترانو څخه يوازې ۸ ترانې په لومړني دفتر کې چاپ شوې دي. له پاتې ترانو څخه ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۶ او ۲۷ په «کيږدۍ» کې (چې دافغاني زلميانو په همت د باندې خپره او وطن ته په پټه راوړل شوې وه) چاپ شوې وې.

لايق وايي چې نا خپرې شوې ترانې دده دنا خپرو شويو شعرونو له يوه بل دفتر «سپېدې» او له ځينو نا بشپړو داستانونو او دده دياد داشتونو له ځيني دفترونو سره چې ده دخوندي کولو په مقصد د ګوند په مرکزي کمېټه کې خپل دفترته را لېږدولي وو، د ۱۹۹۲ کال د اپريل په پيښنو کې د کارمل دپلويانو له لورې چې د شمال د ائتلاف په ننګه کې دربدلي وو، لوټ شول او لا تر اوسه د هغوی لورې نه دی معلوم. په هغوی کې د اسحق ننګيال يو اوږد شعر چې ما ته يې د نظر او سمونې لپاره سپارلی و او دده دفکري لورې او سبک تر ټولو اوچته نمونه وه، هم الونيا شو. لايق وايي کېدای شي چې نوموړې ترانې يا دهغوی يوه برخه دده په نورو يادداشتونو کې چې ده دبحران په شپو ورځو کې دلته او هلته د احتياطي کاپي ګانو په توګه خوندي کړيي وې، را پيدا شي، خو په داسي يو احتمال باندې ډاډه نه دی. داوه د چونغر د ترانو او د چونغر د شعري دفتر د نوموني په باب يوه لنډه توضيح چې د لايق د شعر لوستونکې هغه مطرح کوي. نور نو داتاسو او دا دچونغر ترانې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ ترانه

اې د کرارو چوپو شپو چونغر !
ستا د درانده سکوت بلا واخلم
ستا د چوپيا تر سلو ژبو جار شم
ستا دعظمت تپوس له چا واخلم

ته چې پېړۍ پېړۍ ولاړ يې دلته
ډېرې قصې او خاطرې به لرې
د شپې له ستورو او پېروونو سره
راز او نياز او زمزمې به لرې

زه ستا د تورو تپو شپو په زړه کې
د ناپيدا دردو سپړل غواړم
د يوه ځوان شپونکې له دروي څخه
د سويو هيلو اورېدل غواړم

کله چې سترى شم د ښار له چيغو
د سحر ستورې ته پيغام لېږم
د ده په سپينو او زرې څڅو کې
ستا لوړو څوکو ته سلام لېږم

د تا په لوړو لوړو څوکو کې زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عشق او ميني ورک جهان لټوم
ستا په وريځو او په تا لنده کې
د ابدي ښايست نشان لټوم

کله چه زما د ژوند ډېوه تپه شي
زما شعرونه به لا تا ستايي
پېرۍ پېرۍ به زما په مرګ وي تېرې
لا زما خوره به چونغـــر وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه ترانه

اې دنیکونو او پلرونو کوره !
اې د رنګینو خاطرو چونغره !
ستا هره تږه د تاریخ پا ڼه
اې دلر غونو عظمتو چونغره!

په دغو شا او خوا درو کې وایه
ستا شا زلمیا ن او سر با زا ن څه شول؟
د هغو مړو لمبو ایرې کومې دي ؟
د هغه اور سمندران څه شول ؟

هغه بېباکه عا شقا ن چېرې دي
هغه دژوند ښکلي لیلا څه شوه؟
دتا د خاورې په قدم قدم کې
دعشق او مینې تمنا څه شوه؟

ستا په درو کې چې شاهان خوځېدل
اوس هلته هېره او مرګو خوره ده
ستا په ښارونو او ما ڼیو باندې
شګه او خاوره د قرنو خوره ده

هلته چې پیغلو به سومـــا څکله
اوس یا ګیدړې یا لېوان ګرزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغر ــ سلیمان لایق

د سرخ کوتل د ویرانو د پاسه
اوس یا غوا یي او یا اوښان گرزي

کلـــــونه زغلي زما نـــــه تښتي
او زه ستا څوکو ته حیران گورم
د پسرلي په انتظار شـــومه زوړ
لا ستا په پـــر ښو کې خزان گورم

ستا په کـــــراره او سړه فضا کې
چونغره زړه مې څو ناري غواړي
د ژمي شپه کې چې سپوږمۍ خوره وي
څـــو دردوونکې ننداري غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه ترانه

اې د ښکلا او د ښایست پلاره
اې د پېریو آسماني چو نغره!
زما د شعر په څپــو څپو کې
لېونی شویه توفاني چونغره

کله چې وربځې ستا له ټټرو څخه
را اوچتېږي قــافلې تـــټرې
سترګې زما د بدرګــــو لپاره
د مرغلــــــرو قـــا فلې ټټرې

د غورې سین چې نارې چیغې وهي
ستـــا د ستاینې تـــــرانې وایي
د موج په ژبه د آمـــو سین ته
د تا لـــر غونې افســـانې وایي

ستا په سر ستورې سنر ګکونه وهي
زه وایم ما ته څه پیغـــام راکوي
زما نا کامــــو آرزو ګانـــو لره
یو څه تسل او څـــه آرام راکوي

را ســـره وغـــبرېږه جار دې شمه
چې سخت یوا ځې او تنها یمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې تـــودې نارې په هيله هيله
يـــوه لمبــه د تمنــا يمه زه

ته خو لا ښه يې چې د کاڼي جوړ يې
زما زړه غوښه ده دردونه ګالي
که د يوه شپون په پښه که ځوځ لاړ شي
لا يق يې دلتـــه بيا غمـــونه ګالي

ځلرمه ترانه

ستر ګې مې اوښکو نه توفان خوځوي
تو فان چې و خوځي خـــو لار باسي
چو نغـــره ځومـــره به‌مې زړه وا يه
يـــــوې نا رې تـــه ا نتظا ر با سي

زما مغزو کې يوه غـــوغا خوره ده
را نه سرپړي يو ځـــــه اور راکړه
دا ډېـــوه ګۍ د تو فان توان نلـــري
ددې سا تلو ته ځـــــه زور راکړه

ستا په بادو کې يوه نغمه رارسي
نه پېږم څه وايي خـــو شور لري
له يخـــو يخـــو اوسېليو ســـره
يو سوځـــــوونکی غلی اور لـــري

کله چې غم په ما غور ځن□ راوړي
ته زما په شونډو کې خندا خوځوې
زما په سترګي او ستـــومانه زړه کې
مينه د ژوند او دبقا خوځــــــوې

که ته د تېـــرو خا طـــرو پلار يې
يا دې په غېږ کې زمانې دي ويدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د شعــــر په ناپايـــــه سين کې
د ژوند دفکر زلزلې دي ويدې

دا خا طرې او زلزلې به څه وي
که نوي سوز او نوی شور نلري
ډېووو ته هسي لو ګيدل څه په کار
که د پتن□ لپاره اور نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه ترانه

څه را روان دي نه پوهېږمه زه
چونغره بيا دې په سر لړې ښکاري
د غم تر تورو تورو وريځو لاندې
تمام بدن دې دړې وړې ښکاري

ګوره چې وريځې تو فانونه نشي
ستا په لمنه بزګـــــران پراته دي
د ساړه ژمي دبادونو وړا ندې
بر بنډ او وږي يتيمان پراته دي

هغه د شپون دلوخو کور چونغره
طاقت د باد او د تـــوفان نلري
خپرې وريځې دې خورې ورې که
د ژمي زغم دې بيوزلان نلري

کله چې ته د واورو تاج کېږدې
سا ړه په خلکو ير غلونه کوي
دژمي تېزه او بې شرمه سې لئ
په بوټينو باندې ظلمونه کوي

کله چې واورې کروندې کړي پټې
زموږ په مټ کې زور دکار شي غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېرې چې غر د زورور شي پورته
هلته خو تېره ده چې خوار شي غلی

لکه چې شپو کې د شپنو اورونه
د غره په شپولو کې لمبې وهي
زما نارام او مضطرب روح کې
ستا خاطرې هسې څپې وهي

که زمانې ستا سره لوبې کړې
ستا لوړ کمرونه که کلـــو ځپلي
زما تنکي تنکي او نوي افکار
د کونډو رنډو ا وسېلـــو ځپلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېږمه ترانه

تښتم له ښار او له ښاريانو څخه
چونغره غېږ کې دې يوه ځاله راکړه
په لوړو تږو او کمــرونو کې دې
خپلو شپنو ســـره يوه تاله راکړه

هلته به مينه او وروري شي پيدا
مرض د لوټ او دفساد به نه وي
تر هرې تيږې او پېچومې لا ندې
وېره د دام او د صياد به نه وي

چې شپه خوره شي ستا په لوړو څوکو
زه به دزرکـــــو تــــــرانې اورم
يا به ورځمــــه په ورغالـو کې به
د زاړه شپـــون نه افسانې اورم

چې رمې وخوځي سبا راشي
زه به له لوړو نه سپېدو ته ګورم
يا به د ځوان شپونکي نغمې اورم
يا به دسترګې راختو ته ګورم

چې لمر را تود شي په کمرو کې به زه
ديوې څېړۍ سيورې ته ځان رسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چينې يخې او رڼې اوبه بـــــه
سوي کوګل ته په امان رسوم

ما ښام به ناست يم په يوه لوړه ګټه
له ســــــره شفق ســــره به رازوايم
يابه د دروي او شپېلۍ پـــــه ژبـــه
قصـــه د زړه د ســــــوزو ساز وايم

ګرزم به ، خاندم به، مستي به کوم
د غره له زرکو او هو سيو سره
غلام د هيڅا د غـــــرور بـه نه يم
خيرن به نه يم غوړ ما ليو ســــره

خپلو سپېڅلو آرزو ګا نـــــو ته به
بې خونده شوی شرمېدلی نه يم
دورور ترپښو لاندې کوو سره به
لـــوړو ځايـــو ته رسېدلی نه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومه ترانه

اې دبادو او بارانو چونغره
اې د ږليــو او سېلو رانګو
اې د تاريخ د تاړاکو شهيده
د ويدو شويـــو عظمتو زانګو

کله چې ګورم ستا سپېرو تږو ته
لکه يتيم ماشـــوم ژړا راځي
په تورو شپو کې ستاله پرښو څخه
يوه آشنا غونډې نـوا راځي

همدا نــــوا زما په مړوايروکې
يوه بې تعبيره شان غوغا خوروي
زما په سترګو او ستومانه زړه کې
يــوه رنګينه تمنا خـــــوځوي

ته څومره خوږ يې د پلرو وطنه
زما د خا پوړو ورځو شپو وطنه
زما غوغا ستا له چوپيا نه پيدا
اې د الهام او تـرانو وطنه

څومره به ښه وای چې پخپله خوښه
د سين په شانې مې سفر کولای

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مينه مينه مې له هـــــره ځايه
ستا لوړو ځوړو ته نظر کولای

د بېدردانـــــو بېدردي به نه وه
زه به وم عشق او آزادي را سره
د تا دمينې په نا پا يه سين کې
و فا او هيله او مستي را ســره

سوځمه سوځمه د رب لپاره
يو خوندور شانې پيغام راکه
د څو دردونو د ويـــو لپا ره
يو زرين مزی د الهام را که

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه ترانه

يو غمځپلی شان ځگروی راځي
چونغره ستا له شگو خاورو څخه
سړې سړې نغمې را رسي پسې
ستا له بادونو او له واورو څخه

ښايي له سر د کنشکا څخه به
هوس د تخت او د ملکونو وزي
يا به حسرت د درست جهان دنيوو
د ده له زړه نه په آ هـــونو وزي

يا به په هغو وررارو بورو ژاړي
چې ده يې ورونه او زمن وژلي
يا به د هغو خلکو عذر کــوي
چې ده په مينــــــه دوطن وژلي

يا بـــــه د ژوند په بې ثبا ته دوره
اوس پس له مرگه افسوسونه کوي
يا به په تل کې دنمجنو خاورو
د ورکـــــو خلکو تپو سونه کوي

يا به له دې اوږدې چوپيا وي په تنگ
زړه بې هوس د څو امرونو لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا به له خاورو راوتل غـــــواړي
مینه رغبت به د قصرونو لـــري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوې څپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغوان ته

څومره هوسېږم دې تازه تازه ګلانو ته
دې نویو ځوانانو ته
ګوره اې باغوانه چې د تندې طاقت نلري
تاندې یې نازکې دي

ساته یې خاطرتر څو چې لوی شي غوټۍ وسپړي
لاندې ریښې وتړي
مینه د چمن یې په رګو پلو کې پلنه شي
بیا ګوره توفان درنګ

خوانه یې پلوځې او اغزي او ځوځان لري که
دا دښمنان لرې که
پرېږده چې آزاده هوا چم دجلوې وښيي
دې ښکلو ګلانو ته

کله چې د ګلو په څپو کې چمن وخاندي
یعنې وطن وخاندي
بیا دې زمانه په موږه هرڅه چې کوي کوي
بل ارمان به نلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغام

تېر به شي کلونه ، مگر نه به شي
زما دغه رنگيني ترانې هېرې
محو به شي گور زما
کلی زما کور زما
مړ به نشي اور زما
تل به زه غږېږمه شعرونو کې له کام سره

دا دبېدردۍ او ناپوهۍ څپې
زما هنر او مينه غرقوی نشي
تل به دافغان بچي
پورته دباميان بچي
ښکته دسيستان بچي
لولې زما سندرې له آغاز او له انجام سره

زما ولس به يو سي هيوادونو ته
زما دترانو ښکلي رنگين گلان
تل به د پښتو ژبه
دا دلويو غرو ژبه
دغه د درنو ژبه
ساتي زما شعر له فکرونو او مرام سره

اې زما دځوانۍ تودو تودو هيلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نںوزئ دشعر ابدي كورته
يو سئ ولولې زما
پټې زلزلې زما
اوښكې قا فلې زما
وروستو زمانو ته ددې عصر له پيغام سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوړ ژوند

کا شکې شرنګ د يوه رباب کې
يوه رنګينه ترانه وای
يا د يار د څنګ وول کې
يوه مسته شان څپه وای
يا د ښکلو په محفل کې
سو ځېدلای يوه ډيوه وای
کاشکې سترګو ديتيم کې
د سرور يو شغله وای
يا په زړه ديوه مايوس کې
يوه هيله يوه اسره وای
کا شکې درمند د ستم کې
بله شوې يوه لمبه وای
يا په سر د مستبد کې
نا سور شوې يوه دانه وای
نه دغه شوم نه هغه شوم
د ساړه ژوند بنديوان يم،
ګوره څوک به را نه خلاص کړي
دا بندونه ځنځيرونه

تورو وريځو غوړولي
په دنيا باندې وزرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته به وایې چې خوځېږي
په آسمان کې دغم غرونه
د ښادۍ طلایي ورو ته
بیالوېدلي ځنځیرونه
هدیروته ورته شوي
دا زاړه زاړه ښارونه
په غوږو دزمانې کې
غم سور کړي دي سازونه
غرسپېره، بېدیا سپېره ده
مړاوي شوي دي ګلونه ،
واړه غم دی واړه غم دی
له دې غم څخه ستومان یم
مرګه راشه ماآزادکړه
له دې تور ساړه ژوندونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سليمان پسرلی

د سليمان په لوړو پرښو باندې
د تورو وريځو کتارونه خوځي
راته ښکارېږي د بهار په زړه کې
د پښتني مينې اورونه خوځي

بيا بهار راغی لېونی به شمه
د مستو نجونو خندنی به شمه
د لاله داغ به مې سارا ته بوزي
خوب مې ليدلی غرځنی به شمه

بيا د وطن د د ښتو کانې بوټي
زما په سترګو کې ګلان ښکاري
د لمـــر د لاندې دشبنم ځل کې
درست کاينات او ټول جهان ښکاري

مغرورې پيغلې د پيکي د پاسه
د سرو ګلونو کتارونه ايښي
د هغه ځوان لېر به په زړه باندې يې
د سارانۍ مينې داغونه ايښي

د ژرنده ګړي د بچو په لاس کې
بيا د لښتيو زېږ ګلان ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړاوو مړاوو او سړو شونډو يې
تر خه ترخه موسکي څپان ښکاري

سړ را ته ښکاري چې بهار بل دی
يا زما تنده او خمـــار بل دی
ليرې ترخې اوبه به څوک راکړي
په زړه مې اور د انتظار بل دی

يارانو لاره د سارا چېرې؟
ساقي تنګ شوی يم مينا چېرې؟
په دې بېخونده او ساړه ژوندکې
يوه رنګينه مشغولا چېرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکامه هيلې

اې زما ناکامه هيلو !
لرې لرې شئ له ما نه
هورې لريي په بېد يا کې
د غمونو په چوپيا کې ،
ما نا کام ته
ما بد نام ته ،
بدمرغي چيچي غا ښونه

اې زما زړه زړه لېونيه ، خندنيه !
نور مې مه سوځه بېځايه
د ځوانۍ له مشغولا نه ،
د گلرخو له وفا نه،
بې نصيب يم
زه غريب يم
چېرې زه ، چېرې عشقونه !

دا د هيلو کاروانونه ، امېدونه
چې بهېږي را بهېږي
خندوي مې ژړوي مې ،
غولوي مې ،غولوي مې
يا هغسي
يا دغسي
پا روي زما دردونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا آشنا نغمه

دا څه آواز دی ؟
دچا نیاز دی؟
پرده د ساز دی
او که اعجاز دی؟
نغمه شراب دی زه شرابي یم
یا زه کباب یم دا کبابي ده

خراب خراب یم
کباب کباب یم
د ساقي لاس کې
گرو په شراب یم
عمر تېرېږي یارانو گورئ
پیالې کړئ پورته چې نه ودرېږي

کاروان روان دی
زړه مې پرېشان دی
ویرژلی ژوند مې
په ماتاوان دی
نامراده عشقه زه دې برباد کړم
زه دې برباد کړم نامراده عشقه !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوا مينه

سپوږمۍ دلوړو غروله شا نه راخته راخته
سپينه رڼا پهلويو دښتو خوريده خوريده
وږمې د ګلو له عطرونو سره
شپې د شپنو له آزازونو سره
نشې د ميو له جامونو سره
زما په لاسو کې ځنځيرونه دګناه اچول
توبه وه ماته

زه د نيشې له پيچ و تابه اوښتم اوښتم
دا دمچکوله ګرميو تاويده تاويده
ماله سرکشو ګناهونو سره
دې د ځوانۍ له هوسونو سره
له ډکو ډکو ګيلاسونو سره
د وصل او مينې پر ښارونو چپاوونه وهل
حيا ويده وه

دا په مستۍ کې زماله غيږې رنګيده رنګيده
زه په سينونو دګناه کې دوبيدم ډوبيدم
له ترږيو ترږيو ارمانونو سره
له ښکلو ښکلو عذابونو سره
د زلميتوب له کړاوونو سره
د سباوون رڼا دستر پرده وچيرله
مينه رسوا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ارغوان سندره

دا د گلو امتحان دی
که په غرونو کې توفان دی
که د گلو ننداري ته
سر جګ کړی ارغوان دی
چې بل فکر او نوی ذوق
نوی شور او نوی شوق
زما په شعر کې نخېږي

د سينونو په نغمو کې
د بهار په ترانو کې
د عشاقو په سينو کې
د گلونو په څپو کې
نوی شور، نوی آواز
نوی طرز او نوی ساز
آسمانو ته پورته کېږي

په رگونو د زمان کې
د خيالونو په توفان کې
د اشعارو په عنوان کې
د ځوانانو په ارمان کې
نوی خيال، نوی عنوان
سره لمبه د ارغوان
را تاوېږي او بلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنا ته

هېر کړه آشنا دا تېر عمرونه هېر کړه
باده در نیسه تېر غمونه هېر کړه
کاروان دعمر اشنا
کله درېږي کله صبر کوي
پیاله کړه پورته چې مهلت کم دی

بیا به ځواني وي خو بهار به نه وي
یا به بهار وي دزړه یار به نه وي
زه له دې عمره اشنا
سخت اند ېښمن یمه او ویره لرم
له دې ظالمه انتظار کم دی

مهلت دعمر یوه برېښنا ده برېښنا
یوه غمجنه شان خندا ده خندا
په دې خنداکې اشنا
یو رپ لذت دی گوره لاړ نشي
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

که زاهدان په سجاده ښه ښکاري
رندان بیخوده په باده ښه ښکاري
یوه گړۍ عقل اشنا
عذاب عذاب دی گوره پام کوه
چې افسوسونه بیا ثمر نلري

(c) ketabton.com: The Digital Library

را ځه چې ځان له يو جهان کو پيدا
څو لېوني او څو مستان کو پيدا
سارا ته لاړ شوا شنا
هېر کو دا واړه بند يزونه هېر کو
په بدمستۍ کې څوناريې و وهو

زړه مې سارا پسې ژړاوي کوي
زما تېر عمر ته ښېراوي کوي
راځه چې وزو اشنا
وېرېږم لاره دسارا بنده شي
جنون به گرزي سرگردان را پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسالنګ ترانه

په لمـــــن د هند وکش کې
بيا د کار مـــــــوزيک غرېږي
د مـــــا شين تر دوږو لاندې
د هيـــوادا انسان خوځيږي

د لته فکـــر د بقـــــــادی
ژوندی شوی په سالنګ کې
ما ليـــــد لې معجـــزې دي
د کا ر ګـــرو په کلنګ کې

غرونه غرونه به هـــوا ر شي
کار به وکــــــري ګلـونه
سېل به ما رشي سين به واوړي
طبيعت بـــه شي پـــه ملـونه

علم او کار ســـره يو شوي
ما توي دا سختې پـــر بنې
د سالنګ له زړه نه باسي
د انسان د فکــر کـــر بنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی چې نه هېرېږي

رحمن بابا :

خرقه پوش دی له شا هانو بې نیاز دی
سر تر پا یه حرا رت دی سوزو ساز دی
د خیال دباغ دگلو یوه وږمه ده
د جذبو په آسمانونو کې پروا ز دی

خوشحال ختټک :

یو سېلاب دی چې له لوړو را روان دی
د پښتـــو او پښتنوالي قهـــــرمان دی
ټیټ یې مه بوله غورځنګ وربا ندې مکړه
پس له مرګه هم د تورې تـــــرجمان دی

حمید ما شوخېل :

د پښتو د خـــــــوږې ژبې یکه تا ز دی
په ا یجاد د رنګینیـــــو کې ممتاز دی
په هر بیت کې نخولي دي خیالونه
د ده شعر ، شعــــر مه بوله اعجازدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم تګ

په سفر کې له کاروانه ســـره سم تګ
د پېـــړۍ په مقتضا قـــدم قـــدم تګ
کوم چې باسي توفاني بېړۍ له موجه
همدغه دی منتخب او محتـــرم تګ

بې موقع خندا

ما کتاب د تجـــــربې کې دي لیدلي
د غـافل په درما نــــد ه لمبې ختلي
چا چې کړې بې موقع خوب و خندا ده
د برېښنا په شانې یوه خنـدا کې تللي

د دنیا لار

چې دنیا ځي په هغه لار بــــه روان شې
په دې خپله لار به خپله ســـــر ګردان شې
خود سري به دې له غرو څخه غور ځار کړي
بیا په تېره څه حاصل چې پشیمــــا ن شې

هندوکش ته

هندو کشــه را روان کړه سېلاوونه
چې له توانه پورته شوي دي دردونه
د اشیا دغرونو تا جه د ر نه جار شم
څنګه نه سوځي د تا پلې او ر ګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ خم

محتسب که هر څو چم داحتساب کړي
رند پو هیږي چې په زړه کې څه حساب کړي
په قبا کې یې پټ کـــړی خـــم دمیو
که په خـــوله هر څو وردونه دثواب کړي

دهرچا جهان

دا جهان که هر څو لوی او سورور دی
خو دفکـر تاخت و تاز ته یو بخر دی
دغه یوه قطره شبنم هم ترې خلاص ندی
چاته اوښکه دشبنم، چا ته گوهــــردی

دعا

ربــــه را ولې توفـــان، توفـــان دکـار
نـــوی نسل او طبقـــــــه د ابتکار
موږه ننگ ددې وطن که په دار جگ شو
آلـــوده بـــه شي په مـــوږه هغـــه دار

طلا

دا طلا چې هر سړی یې په ارمان دی
دا قاتل د شـرافت او د وجـدان دی
فلز نه دی استبداد دی تجـــاوز دی
د بشر په عواطفـــو کې شیطان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې ورځې

په سحر کې رڼايي د ژوندون نښته
په ما ښام کې شور دعشق او جنون نښته
هره ورځ له بلې ورځې سره کېږي
په سبا کې حرارت د پرون نښته

پښتنو ته

د نجات د قافلې له سره هېر شوې
دژوندون ساحل نه پټو ستر گو تېر شوې
دتوفان په څپو ډوب شوې خوار پښتونه
د نفاق په سېلاوونو کې چا پېر شوې

...

خدا يه ماله د کلام زور او تأثير را
رسا عقل، پاک ايمان ،قوي تدبير را
يا نجات د وښياري له غمه راکړه
لېونی مې کړه ددې هنر اکثير را

ظالم ته

جګ ولاړ به دا اسمان وي ته به نه يې
همدا راز به دا جهان وي ته به نه يې
خلقې به ستا له ظلمه حکايت کړي
آسوده به مظلومان وي ته بې نه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابدي شرم

زه له مرگه نه وېرېږم، نــــه وېرېږم
دلطيفې سا په جال کې نه بندېږم
که دځواني معرکې پهلوان نشم
ترابده به په خاورو کې شرمېږم

ژوند

ژونـــد دماتو او سپليو سلسله ده
يا دخــو خندا ژړاوو قافله ده
يوه بربښنا دعدم په تورکوگل کې
دسکون په اندامــو کې زلزله ده

شرق او غرب

شرق او غــرب سره يو بل ته اوښتلي
نه پــــوهېږم زماني بيا څــــه کړلي
راته ښکاري دياغي انسان له لاسه
دې دنيـا له تباهۍ ســـــــره منلي

دپيسو مرض

هسې تللي يو دخپل ځان په غمو کې
دپيســـو په تموج او توفـــــانو کې
که انفاس دمسيحا راشي علاج ته
مبتلا به شي په فکر دپيســـو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندۍ خبره

او ښکې ندي چې له سترگو مې بهېږي
زړه مې ويلي شو له سترگو را تويېږي
که مې مړی يوه ژوندۍ خبره واوري
پس له مرگه به په خاورو کې نڅېږي

دژوند پهلوان

بې همت وي چې له ژونده شکايت کړي
لېونی وي چې د تېــرو حکايت کــړي
پهلوان وي چې د ژوند په معــرکه کې
موانع لري کوي او حـــــرکت کړي

ستا دزلفوکړۍ

اې سپوږميه ستا د حسن څه تأ ثير دی
چې عالم دې دجلوې په دام کې گير دی
خيا لات او الهامات او زما فکـــــــر
يوه کړۍ د ستا دزلفــو د ځنځير دی

ستا نظر

بيا مې زړه دتا دزلفو په دام گيـــر شو
بيا مې خيال دتا په حسن کې اسير شو
ستا نظر چې زندگي تـــرينه اوريږي
دلايق له سينې تېـــــر شــو عالمگير شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده ژوند

زموږ بېرنګه او بې خــونده ژوندبه تېر شي
سم ملت او نوی ژوند بـــه را بر سېر شي
ولي هیڅکله بـــه نشي چې لـــه خلکو
زموږ بې رنګه او بې خونده ژوندون هېر شي

تاوده زېري

هغه وخت چې کام له خوبه رابیدار شي
د وطن غرا و صحرا ګل و ګلـــزار شي
زما خاورو لــــره راوړئ تاوده زېري
ګوندې وي چې مې هډوکي په کرار شي

بې عشقه زړه

که په زړه کې عشق د کام او هیواد نه وي
یا په مټ کې توان توفیق د جهـــاد نه وي
هسي زړه او مټ د ګور چینجو ته ورکړئ
څو عامل د بې ننګي او فســـا د نه وي

لوی دښمن

که مې لاس په کان د زرو باندې بر شي
اور به بل کړم پې چې خاورې د ممر شي
تر هغو به د سکې بـــــدي پرې نږدم
څو یې نوم نشان له ځمکې نه بهر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعقل غلامي

يا دعقل لاره خوشي کړه مجنون شه
د دنيا لـــــه مشاغلو را بيـرون شه
يا دعقل غلامي ته ځـــان تيار کړه
سقرات شه، ارستو، افلاتـــون شه

دخان خر

کوم ملت چې خر دخان وي ملت نه دی
چې دخپل قوت نادان وي ملت نـــه دی
چې د نـــــورو له ويا لې شخـــه ويرېږي
او غـــافل دخپل توفـــان وي ملت ندی

زما قلم

زما قلم به هله لوړ او محترم وي
چې دښمن د استبداد او د ستم وي
چې دخلکو د دردو رازونـــه وايي
خدا يه وي به چې هغه زما قلم وي

زوړ نظا م

مکتب غم، اداره غم، کلی او کـــــور غم
ميندې غم، پلرونه غم، نيايي او ترور غـــم
د زاړه نظام له ظلم او لـــــه فساده
په وطن باندې را گرزي کور په کور غم

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب ته

رب دې راوله اې پلاره انقلابه
اې زموږ عالي مکتبه اې کتــــابه
دا وطن په ظلم هسي خراب شوی
چې فاسد دی له یوششه تر تهدابه

انقلابي سر

سر هغــه دی چې په اور د انقـــــلاب کې
په لمبو کې ، په توفان کې، په سېلاب کې
د مـــــــزدور او د بزگـــــــر د حق لپاره
ځړېدلی وي د دار په ســـره تناب کې

نن او پرون

د نن اوښکې د سبا ورځې توفان دی
د نن طفل د را تلونکي پهلـــوان دی
د دنیا په زور غـــــــــره نشې حاکمه
ستا جهان سبا د بل سړي جهـا ن دی

انسان ته

هلکتوب په لوست او لیک کې درنه تېر شو
په ځوانۍ کې حرص د مال درنه چاپېر شو
په زړښت کې سمه شمه د سهــــــــا ر یې
څوک چې زوړ شو ناتوان، چې مړ شو هېر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ ځای

په کوم ځای کې چې د علم ډیوه بل شي
یا د فکر لمبه وخوځي جل بل شي
د پتنګ په شانې ځان ترینه قربان کړه
چې سینا دې له ایرو څخه خجل شي

ځوان او زوړ

ځوان هغه وي چې د ځوان فکر خاوند وي
نه هغــــه چې د اوهامو په دام بند وي
سل ځوانان دې تر هغه زاړه قربان شي
چې خاوند د نوي رنګ او نوي خوند وي

له ځوان څخه ګیله

ځوانه ډیر ډیر ګیله من یم ستا له کاره
ستا له فکره، ستاله پوهې، ستاله ډاره
په نغمو کې دې د ژوند سندره نشته
کام ته نه شې پوهولای سمه لاره

پا څېږه زلمیه

ستا په مخ باندې جهان ګل و ګلزار دی
ستاپه مټ د ژونــــدانه دار ومدار دی
د غفلت له خوبــــه پا څېږه زلمیــــــه
چې جهــان دې دجلوې په انتظار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن ځوان

هغه ځوان چې د وطن په درد سوځېږي
که سل ځله پر مخ لوېږي پورته کېږي
ما ترې زر ځله قربان او صدقه کړې
چې د مرګ په پوله نا ست دی لا خوځېږي

فرعون ته موسا

ظالمان که فرعونان وي ته موسا شه
دناتوان او دمظلوم د لاس عصا شه
سر کشان که په نشتر زړونه زخمي کا
ته ملهم او د زخمي د زړه دوا شه

دځوانې عقيدې پهلوان

نه په ځوان عقيده من يم نه په زوړ
نه په لوڅ او نه په وږي ، نه په موړ
چې د ځوانې عقيدې پهلوان ته وي
پسې نه ګرزم که ګرم وي که سوړ

له خلکو سره يو ځای

ځوانه ځان لپاره ژوند څه ژوندون نه دی
ګوره پام کړه دا سبا دی پرون نه دی
څو د خلکو په غمونو کباب نه شي
هغه تيره د سارا ده ، لړمون نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربنتونی ځوان

ځوا ن هغــه دی چې فا تح له دنيا تېر شي
نه هغــــــه چې په دامونو کې چا پېر شي
چې کړه وړه يې يا د ګا رونه شي تا ريخ ته
نه هغــــــــه چې له پېړيو څخه هېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپايي شاعران

له څه مودې رادورې مې غوښتل له اروپايي شعرونو سره دځوانو پښتنو شاعرانو او ليکوالو د بلدولو لپاره د اروپايي شاعرانو ځيني شعرونه په پښتو شعر ترجمه کړم مگر د وخت تنگسيا دا هيله وځنډوله .اوله شپږو مياشتو راپه دېخوا ددې هيلې د پوره کولو شونتيا لاس ته راغله او ما دغه کار پيل کړ او اروپايي شعرونه مې لکه د هغوی اصل پښتو ته را واړول . ددې زيار د لومړنۍ نمونې په ډول مې د « پوشکين »، «لرمنتوف » او« پتوفي» څو شعرونه د دوی له لنډې پېژندگلوۍ سره په همدې دفتر کې وړاندي کړل . البته بېلې ژبې حتی يوه وا حده ژبه هم چې کله په متفاوتو فرهنگونو کې سره جلا شوې وي ، تر عامو اشترا کوتو ور هغه خوا ، خپلې ځانگړې او جلا مقولې اصطلاحات او فر هنگي احکام لري چې له نورو ژبو سره د هنري راکړو ورکړو او دژباړلو او راژباړلو په چاره کې ستونځې رامنځ ته کوي او حتی کله دغه راکړه ورکړه ناشوني کوي او هغه متل رښتونی کېږي چې وايي :« د شعر ژباړونکی خاين دی.» ما د ژباړل شويو شعرونو د وزن او غاړه ايزې ځانگړتيا او دقافيو درعايت لپاره کله يو لفظ يا جمله په ژباړل شوي متن باندې زياته کړې ده خو ددې لپاره چې دترجمې امانت رعا يت شي هغه مې په قوسونو کې دننه راوستي دي تر څو اصلي متن بې درکه نشي .

د پتوفي له «غروب » او د لرمانتوف « دژوند جام » نه پرته ، په نورو ټولو شعرونو کې د هغوی د وزن، قافيې او سندريز آهنگ اصالت ساتل شوي دي او بې له هر راز فني تصرف څخه ، د خپلو ژبو په اصلي رنگ کې پښتو ته را اړول شوي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکساندر سرگیویچ پوشکین

ستر روسی شاعر الکساندر سرگیویچ پوشکین د ۱۷۹۹ کال د جون د میاشتې په شپږمه نېټه په مسکو کې زېږېدلی دی . خپل لومړني شعر یې له لومړنۍ زده کړې وروسته، په لېسه کې وواېه . له زده کړې وروسته دبا ندینیو چارو په وزارت کې په کار بوخت شو ، خو خپل ټول وخت یې په ادبیاتو تېر کړ . په ۱۸۲۰ م کال کې د «روسلان او لودمیلا» خپرېدو ډېر شهرت ور کړ.پوشکین لا زده کوونکی و چې انقلابي ټولنې ته نیږدې شو او ددې ټولنې مفکورو دده په ټولو آثارو اغېزه وکـــــړه . پوشکین دخپلو څرګندو انتقادونو له کبله یو ځل د روسیې جنوب ته او بل ځلي یوه کلي ته تبعید شو .

په ۱۸۲۵ م کې د روس نظامي افسرانو یو ناکام بغاوت وکړ . ددې بغاوت څخه وروسته تزاري حکومت غوښتل پوشکین خپلې خوا ته جلب کړي نو له تبعید څخه یې بېرته را وغوښت خو پوشکین د پا څون دمفکورو پلوی پاتي شو او په دې وخت کې یې داسي شعرونه ولیکل لکه « سایبیریا ته » چې په دې مجموعه کې چاپ شوی دی . له همدې کبله د روسیې دمرکزواک لرونکو ، له ده څخه کرکه کوله ، او دده په ښځه یې تو ولګاوه . ددې تورونو په نتیجه کې پوشکین د یوه فرانسوي نظامي افسر سره چې د تزار په چوپړ کې و ، په مخا مخ دوئل کې ټپي شو او دوه ورځې وروسته مړ شو . دا واقعه د ۱۸۳۷ م کال د جنوري په ۲۷ پېښه شوه . پوشکین تر اوسه د روسیې د ادبیاتو تر ټولو ستر او محبوب شاعر پاتي شوی دی .

دپوشکین ستر آثار دادي:

په شعر کې د « یوګني اونیګین»منظوم ناول ،« پولتاوا » ، «مسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور»، او په نثر کې د «دبروسکي» او د «کپتان لور» ناولونه او نور .

انعکاس

کوم وخت چې په لوی ځنګله کې غبر دځناورو شي
یا چې د تـــرم له خولې نه پورته یـــوه خبــــــره شي
کوم وخت چې له وریځو نه، د تالندې آواز شي خور
یا دغـــونډۍ شا نه کومـــه پیغله په سنـــد رو شي
ته په تش ما حول کې بیا هغـــه غبر ګـــــوې بېـــرته
هر چا ته د خپلې خـــــولې خرې اوروې بېرتـــه

ته په غـــبر د تالندې ، بربښنـــــا او دڅپـــو خبر
ته په (ســـویو سترو) آوازونـــو د شپنــــــو خبر
ته هـــــر چا او هـــــر شي ته ، دده دغبر ځواب وایې
ته د ټولــــو واړو پـــــه نغمـــو او ترانـــو خبــــــر
تا ته مګـــــر څـــــوك ستا د سندرو ځوا ب نه وايي
اې شــــاعره یو ستــــا د خبرو ځـــواب نـــه وایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

انچار

د سوځوونکو شغلو دلاندې
په یوه وچه لویه بېد یا کې
انچار ولاړ دی او پیره کاندي
یوازېنی دی ټوله دنیا کې

دې ترېیو د ښتو دی زېړولی
د خپل غضب په ورځو شپو کې
بیا هرې څانګې تې څڅولي
زهر په پاڼو او په ریښو کې

بیا چې ګرمي شي، دده له لښتو
اوبځن زهرونه ورو ورو څڅېږي
خو چې ما ښام شي، په پلنو دښتو
زهر شي غوټه راڼه ځلېږي

که یوه ګرزانده وریځ پیدا شي
او په دې ونه را وورېږي
د ونو څانګو نه، بیا جلا شي
د زهرو څاڅکي، په ریګ څڅېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ انچار: د زهرو ونه

شدید یو امر یو سړي بل ته
ور کړ چې لاړ شه تر اې انچاره
هغه هم لاړ شو، دغه اجل ته
او بېرته راغی تر بل سهاره

د مرګ شوده یې راوړه ناچاره
هغه ظالم ته له مجبورۍ نه
پر مخ یې راغله د خولو لاره
حال یې خراب شو له کمزورۍ نه

پر خاورو پرېووت تر کیږدۍ لاندې
لکه چیچلی چې وي تورمار
پړمخ د خاورو، په ځمکه باندې
په پښو کې مړ شو دخپل سرکار

په هغو زهرو یې آلوده کړل
ظالم فاتح د مرګي غشي
بیا یې ملکو ته د ګاونډیانو
د مرګ لپاره هغه کړل خوشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وريځ

اې دورک شوي توفان ،وروستۍ وروستۍ وريځې
همدا يوائحې ته يې ،په شنه آسمان کې خوځې
ا يکې يوائحې ته يې، چې غمجن سيوری کوې
يوائحې ته (په موږه) ، خوشحا له ورځ غموې

يوه شېبه مخ کې دې وه، مخه دهسک پو ښلې
او هيبتنا کې بريښنا، ته وې پـــــه غېږ نيولې
مبهمه تا لنده دې ،(زموږ پر سر) کوله
نا روغه ځمکه دې هم، په باران ا و بوله

ورکه شه وخوځېږه، اوس ستا موده پوره ده
توفان تري تم شوی ، او ځمکه هم تازه ده
د ونو پاڼو باندې ، باد تېروي لاسونه
او له آسمانه شړي ، د ستا خواره پوځونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځ... (۱)

هغه خوږه شپېه په ياد ده زما
چې مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه يو ښکلی الوتونکی خيال
لکه يو پاک ښايست پيدا شولې

ډېر وخت د تا لطيف آواز راته
د نامېندۍ دغم اوږدو شپېو کې
ښکلی تصوير مې دې په خوب ليده
د شور ما شور په بدو اندېښنو کې

کلونه تلل، ياغي ټکان د توفان
پو او پنا کړل پخواني خوبونه
ستا آسماني صورت او ښکلی آواز
هېر مې شول واړه (لکه هېر خوبونه)

په لري ځای کې ورو ورو ورځې زما
په تياره بند کې تېرېد لې هدر
نه بل ژوندون، نه بل الهام، نه مينه
نه بل معبود، او نه داو ښکو اثر

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ ــ ک...: دشاعر دمعشوقې پټ نوم

روح ته مې وخت دوېښېدو راغلی
بیا مې نظر کې ته له ورا شولې
لکه یو ښکلی الوتونکی خیال
لکه یو پاک ښایست پیدا شولې

زړه مې رپېږي دخوښۍ له زوره
ځکه چې بیا یې شول ورک شوي پیدا
هم یې ژوندون، هم یې الهام، هم مینه
هم یې معبود، هم یې دمینې متا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سايبيريا ته

د سا يبريا د ځمکې زړه کې
و ساتئ خپل وياړ جن زغمونه
ستا سو غمجن کار به ورک نشي
نه د افکارو لوړ پروازونه

هيله چې خور ده د بدمرغيو
بيا به د ستاسي تياره زندان ته
سترزيري خپور کړي د خوشحاليو
مطلوب فرصت به راشي زمان کې

مينه دوستي به ستا سي مکان ته
له تيارو ورونو در ننه کيږي
لکه دا اوس چې ستا سو زندان ته
زما غږونه آزا د آزاد رسيږي

مات به شي واړه دا ځنځيرونه
بنديخانې به ړنګې شي بېرته
وابه وريځ ورو کې هر کليونه
ورونه به در کړي تورې په بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واورې څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
د ما شومانو په څېر ژړېږي

کله یو وارې زوړ بام د پاسه
خورو وښو کې په شور ماشور شي
لکه ناوخته پردیس ناڅاپه
کړکۍ وهي ، غلط ترې لور شي

زموږ غریبه زړه جونګړه
سخته غمجنه ، زیاته تیاره ده
پر تا زما بډکۍ [1] څه له
د کړکۍ مخ کې چوپیا خوره ده؟

یا د توفان کړیکچن آواز کې
یې ستړې شوې ، ستوما نه شوې
یا د سنیو د څرخ آواز کې
د خوب په تال یې پرېشانه شوې

---

۱ ــ بډکۍ: د بډۍ اسم تصغیر دی، له دې څخه د پوشکین مراد خپله دا یي ده چې دی یې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړکتوبه روزلی او لوی کړی دی.

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو دا شرا بونه !!
راځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشال کړو خپل غمجن زړونه

ماته سندره د مرغه (۲) وایه
چې څنګه او سي نورو ملکو کې
ماته سندره د پیغلو وایه
چې او به وړي سهار سپېدو کې

آسمان تیاره دی واورین توفان کې
په ګردلو کې واوري څرخېږي
د ځناورو په شان سوران کې
دما شو مانو په څېر ژړېږي

اې زما د خوارې ځوانۍ ملګرې
راځه چې وڅښو دا شرا بونه
را ځه چې غم ته پیالې کړو سپرې
یو څه خوشحال کړو خپل غمجن زړونه

---

۲ ـ یوه فلکلوري منظومه ا فسا نه ده چې دایي به د پوشکین په ما شومتوب کې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويده كولو لپاره ورته ويله .

اريون [۱]

موږه ډېر وو په بېړۍ كې
دراوه ځينو با دبان
نورو گردو په يو آن
پارو گان وهل بېړۍ كې

زموږ پوخ رهبر چوپيا كې
پر سكان تكيه كوله
او بېړۍ يې چلوله
د سكوت په منتها كې

زه ډاډه ويسا په ځان
او سندرې مې ويلې
ما ښو گانو اورېدلې
نا څاپي راغی توفان

واړه مړه شول په بېړۍ كې
برېښنا، تالندې، توفان
زه مرموزه غزلخوان
يوائې واچولم زۍ كې

---

۱ ــ اريون : دلرغوني يونان يو شاعر دی. افسانه روايت كوي چې يو وخت سمندري غلو داريون په بېړۍ با ندې حمله وكړه، يرغلگرو غوښتل چې اريون مړ كړي او مال يې ولوټي . اريون اجازه وا خيسته چې تر مرگ دمخه خپله سند ره وو وايي . اريون سندره وويله او ور پسې يې ځان سمندر ته وغورځاوه . سمندري «دلفين» چې داريون سندرې يې په زړه سخت اغېز كړی و، هغه يې وا خيست او د سمندرڅنډې ته يې ويوست . پو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکين دا ترا نه دخپل وخت په ځانګړو پېښــو با ندې ليکلې او همغو ته پکې اشاره کوي.

بولـــــم تېرې تـــــــرانې
د(رانه) لمر وړانګو لاندې
ديوې لويې پر ښې وړاندې
وچــــوم لندې چـــــامې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندي

زه ترشایم د جالونو دلندې بندیخانې
تما شه کوم په بند کې دیوې ځوانې باښې
ارمانجن اشنا له ورایه رپوي خپل وزرونه
خوځوي ترکړکۍ لاندې ډک له وینو خوراکونه

کله ووهي مشوکه، کله ما پلو ته ګوري
لکه فکر کې یې کوم شی (غلی) زما لپاره ښوري
په کتو او آوازونو اشارې کوي وما ته
غواړي ووایي چې: راشه والوزو لوېې فضا ته

موږ آزاد مرغان یو وروره، راځه وخت دی چې تېرېږي
راځه والوزو اې ځای ته چې تروږمو غر ښکارېږي
هغه ځای ته چې هغه کې دشنه بحر ناظران یو
هغه ځای ته چې یوا ځې زه او با دې خاوندان یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواکخ[۱] ترانه

ولي دخوښی آواز چوپ شوی دی
اې دساتېرئ سندرو پورته شئ !
تل دې نرمې پېغلې ځونې ښځې وي
موږ سره چې عشق درلودلی دی

ډ ک کړئ گيلاسونه خپل
تل د گيلاسونو ته
تېگو شرابونو ته
واچوئ گوتگۍ خپلې

راشئ گيلاسونه سره پورته کړو
تل دې وي شعرونه، تل دې عقل وي
و ځلېږه ته اې مقدس لمره !
هسې چې څراغ سپېدو ته ژېړ ښکاري
دغسې (غلط) او درواغجن حکمت
لمر دابدي عقل ته ژېړ ښکاري
خپله رڼا بايلي آخر ورکه شي
تل دې وي لمر ، ترژمۍ دې ورکه شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ دلرغوني یو نان د شرابو او خوښۍ رب النوع.

پټه مینه

ما له تا سره لرله پټه مینه
ښایي مړه نه وي دا مینه زما په زړه کې
ځکه زه غواړم چې تا په تکلیف نه کي
مگر تا به ربړوي نه دغه مینه

ما له تا سره لرله غلې مینه
په چوپیا کې په حسد او محجوبۍ کې
دا سي پا که حقیقي سپېڅلې مینه
خدای کړي نور یې ولري هو مره پا کۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یادگار څلی

مامجسمه ده جوړه کړې ځان دپاره
پټه به وانښه نه کړي هغې ته دولس لار
پورته اوچت شوی دسکندر تر یادګاره
څلی زما دکار

هېڅ وخت به مړ نشم ځکه روح به مې سندرو کې
زیاته تر بدن پاتې شي تل به وي ژوندی
یو شاعر که پاتې وي ژوندی به یم خبرو کې
پر ټوله نړۍ

لویه روسیه به ګرده پېژني زما مقام
هر روسی ملت به زمانوم وړي په ښاغلي شان
واړه سلاوان او تنګوسان او فنلنډان په کام
کلمک دبیابان

ډېر وخت به له دې سببه یم په خلکو ګران
چې مې په خپل وخت کې ښه احساس که را بیدار
ظلم کې مې یاده آزادي کړه او احسان
ومې غوښت په خوار

باید د شاعر مهارت کېږدي خدای ته غاړه
نه له چا وډار شي نه پابند شي د احسان
ومني ستاینه وي که توروي په ځان دواړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لر شي له نادان .

لرمانتوف

لرمانتوف(۱۸۴۱ م ـ ۱۸۱۴ م) د روسيې د ادبيا تو تر ټولو لوړه رومانتيکه څېره ده . دې ستر ادبي نا بغه تش ۲٦ کاله ژوند وکړ او که څه هم ډېر لږ وخت يې ژوند کړ خو دومره مشهور شو چې ډېر ژر يې د پوشکين تر څنګ ځای ونيو .

لرمانتوف په ۱۸ کلنۍ کې د تزار ګا رد ته دا خل شو او دعمر په ۲۲ کلنۍ کې يې « د شاعر مرګ» مشهور او بې ساري شعر د پوشکين د مر ګ په منا سبت وليکه او له همدې وخت څخه يې شهرت ته مخه کړه . دی دخپل وخت په رژيم باندې دانتقاد له کبله قفقا ز ته تبعيد شو . دی هم د پوشکين په شا ن په دوئل کې وژل شوی دی . دده په باره کې ويل شوي دي :« يو مرغه و چې له جنته راغلی و او په لنډه موده کې چې د قفس زنداني و، دا سي نارې يې وکړې چې له جنته راتلې.» ما دلته په چونغر کې دده شپږ شعرونه پښتو کړي دي .

د لرمنتوف تر ټولو مشهور آ ثا ر دا دي : په قصيدو کې « ديمون» او« مه څېرى» . په نا ولونو کې د« پېړۍ قهرما ن» او په منظومو ډرامو کې « مسکو».

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادبان

یوائحي یو بادبان د سمندر په شنه غبار کې
له لرې متهکې ښکاري او سپینچک شاني ځلیږي
په لرې هیوادو کې څه تپوس کړي څه شی غواړي؟
په خپل ښکلي هیواد کې(خدازده) څه ترې پاته کیږي
بادونه غورهار کړي، څپې یوه په بله اوړي
شا تیر د باد له زوره یوه خوا بله خوا کږیږي
نه، نه ! په سمندر کې نېکمرغي نه لټوي
او نه له نېکمرغۍ نه چېرې تښتي یا پټیږي
ترسپین بادبان دلاندې شنې رڼې اوبه د بحر
له پاسه یې دلمر زرینې وړانګې پې خوریږي
لیکن یاغي باد بان د توفانو هوس لري
ممکن په توفانو کې نېکمرغي موندله کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند جام

په پټو سترګو مو شونډان دژوند په جام ایښي
د هیلو لار کې مو ګام مونه ټول ناکام ایښي
مونږه بې ځایه تودې اوښکې تو یوو ور باندې
غمي د اوښکو مو د جام په زیو خام ایښي
د مرګ شپېبه به زمونږ له سترګو پرده لرې کاندې
وابه خلې ټول هغه چې مونږ ځانله تمام ایښي
هاوخت به پوشو چې دژوند جام لا پخواتش و
مونږ غولېدلي وو کنه دی په رښتیا تش و

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمر

طلايي وريځي د لــــو کمرې
په سينه باندې شپه کــــړله تېره
سبا د وخته لوبغاړې وريځـــه
په شنــه آسمان کې لاړله لري

په کمـــــر پاتي يو لوند اثر شو
يکي يوائې هلتـــــــــه ولاړ و
په يوه ژور فکـــــــر کې لاړو
چوپې صحرا ته په ژړا ســـر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځې

د اسمان وریځو تل پر د ېسانو !
په شنه آسمان کې د در لـــــړونو
زما په شانې تل سر گـــــــردانو
له گران شمال نه جنــوب ته تلونو

څوک شړي تاسي ؟ آیا تقدیر دی؟
یا پټ حسد دی، یا ښکاره کېن دی؟
آیا د جرم دغه تأثیر دی؟
یا د دوستانو تور او نا ورین دی؟

نه هسې نه ده ، پټو (۱) خپه کړئ
ستا سي نه حس شته او نه دردونه
همېش آزادې ، همېش سړې یئ
نه مو وطن شته ، نـــــه تبعیدونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ــ پټو یعنی پټیو او کروندو په خپلې بې بدلونه بڼې خپه کړئ او لېږد ته یې وهڅولئ.
شاعر غواړي د شعر په ژبه ووا يي چې دلته ځمکه او ماحول یو رنګ او بې بدلونه دی.

• • • •

په لوخ غره کې دوحشي شمال دپاسه
ده ولاړه د کاج یکې یـــوا ځې ونـــه
له درانه خـــوبه کـبږه وږه زنګېږي
د سپینکۍ واورې جامه وربان‌دې پلنه

همېش خوب وینې چې لرې په صحرا کې
هغې سیمې کې چې لمر ترینه راخېژي
پر تاوده کمـــــره غمجنه او یوا ځې
د خـــــرما ښایسته ونه راشنه کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

• • • •

تش یو زه راځم پلو د لویې لار ته
په غبار کې د برینه لار ځلیږي
چوپې دښتې غوږ نیولی خدای دربار ته
او یو ستــــوری هغه بل سره غږیږي

د آسمان هر یو شی درونددی او متین دی
مځکه غلې ویده شوې شنه رڼا کې
مګر ولې زما زړه له غمو شین دی
ارماني یمه د کوم شي په سودا کې؟

د هیڅ شي منتظر نه یم له خپل ژونده
او نه کړم په هیڅ تېر شوي افسوسونه
آزادي غواړم یوائې له دې بنده
هېرېدو ته د ځان غواړمه خوبونه
مګر خوب، نه د لحد ساړه خوبونه
هسې خوب چې په کوګل کې مې رپېږي
د ژوند واړه طاقتـــونه، قوتـــونه
او سینه کې مې ساښکته پورته کېږي

چې کرۍ، شپه ورځ، د مینې په باره کې
ماته وواییې یو خوږ آواز سندرې
شنه څېړۍ مې سر د پاسه (په نخره کې)
سر را کوږ کړي راسره وکړي خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پتوفي

ساندور الکساندر پتوفي (۱۸۲۳ ــ ۱۸۴۹) د مجارستان تر ټولو لوی شاعر دی او تش ۲۶ کاله ژوندی‌پې کړی دی. پتوفي نه یوائې یو ستر شاعر بلکې د مجارستان یو ستر ملي اتل هم دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غروب

لمر لکه مړاوی ګل د ځمکې په لور
سر ټيټوي او ښکته کېږي پسې
دده له سره او طلايي جام څخه
ورو ورو د نور پاڼې تويېږي پسې
دد نيا ګی له شوره ډکه ورځه
ورو ما ښامېږي او چوپېږي پسې
په دې ما ښام کې دناقوس شرنګهار
غوږ ته له لرې رارسېږي پسې
دا څه زړه وړونکې آسماني نغمه ده
چې له دې ستورې را بهېږي پسې
له هغه لري ښايسته ستورې!!
له اې آزاده وارسته ستوري!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا دونه :

د پوشکين او لرمانتوف شعرونه دافغانستان را ديو د روسي تر جمان او سلا کار
« ايگور سو چنکو » په مرسته او زيار پښتو شوي او مؤثق شوي دي ،
که څه هم هغه اوس پور پرېکړې او هغې نړۍ ته تللی دی خو زه د ژوند
تر پايه دهغه ددغه احسان منونکی يم.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library